

BELEIDSPLAN NEDERLANDS FILMFONDS 2021-2024

COLOFON

© Nederlands Filmfonds 2020

Volledige of gedeeltelijke overname van het beleidsplan is alleen toegestaan met bronvermelding.

VORMGEVING

Studio Stennis – Ivo Mulder

NEDERLANDS FILMFONDS

Pijnackerstraat 5

1072 JS Amsterdam

020-570 76 76

info@filmfonds.nl

[www.filmfonds](http://www.filmfonds.nl)

INHOUDSOPGAVE

Waarom dit beleidsplan?	5
1. Kwaliteit	10
2. Zichtbaarheid	15
3. Talentontwikkeling	18
4. Vernieuwing	23
5. Internationalisering	26
6. Specifieke ontwikkelingen	30
7. Professionalisering	34
8. Industriebeleid	36
9. Lerende organisatie	39

BIJLAGEN

1. Meerjarenbegroting	42
2. Meting doelstellingen regelingen	50
3. Onderzoeksagenda	55
4. Samenwerking cultuurfondsen	57

MONOS

De minoritaire coproductie *Monos*, met inbreng uit Uruguay, Duitsland, Frankrijk en Nederland, werd geselecteerd voor de 39ste Berlinale in de Panorama sectie en voor de World Cinema Selection van het Sundance filmfestival. Nederlandse inbreng was onder andere het camerawerk van DOP Jasper Wolf.

scenario: Alejandro Landes en Alexis Dos Santos **regie:** Alejandro Landes **producent:** No Franja (Colombia) **NL coproducent:** Lemming Film

bijdragen Filmfonds: realisering minoritaire coproductie, Film Production Incentive, distributie

WAAROM DIT BELEIDSPLAN?

EEN VERANDERENDE WERELD

De Europese filmindustrie verkeert in turbulente tijden. In een klein taalgebied en een kleine thuismarkt ondervindt de sterk vervlochten Nederlandse film- en audiovisuele sector de sterk vervlochten Nederlandse film- en audiovisuele sector de ongekende dynamiek van de veranderingen die mondiaal plaatsvinden. De dominantie van het internationale overaanbod in bioscopen, filmtheaters en op de streamingplatforms heeft de traditionele ruimte voor de Nederlandse cinema gemarginaliseerd. Onder invloed van digitalisering, concurrentie uit het buitenland, het wegvallen van inkomstenstromen zoals dvd, vrij aanbod en piraterij alsmede de beperkingen rond online en on demand-

exploitatie is de financiering vanuit de traditionele investeerders zoals distributeurs, salesagents, omroepen en private partijen afgenomen. In toenemende mate zijn producties daarmee afhankelijk geworden van publieke financiering, terwijl ook deze middelen door bezuinigingen en het verdwijnen van fondsen beperkt zijn, dan wel afhankelijk van financiering door de grote platforms die op algoritmen opereren. De stormachtige ontwikkelingen die de sector parten spelen werden beschreven door de Raad voor Cultuur in het sectoradvies *Zicht op zo veel meer* van februari 2018:

“In slechts een paar jaar tijd is ons mediagebruik spectaculair toegenomen, met name door mobiele apparaten met snelle internettoegang. (...) En dat online mediagebruik wordt sterk beïnvloed door de (distributie)mogelijkheden van een handvol grote Amerikaanse bedrijven: betaalplatforms als Netflix en superplatforms zoals Google, Facebook, Apple en Amazon. (...) Door hun enorme economische kracht distribueren zij veelbekeken en veelal kwalitatief hoogwaardige series, films en een veelheid aan andere content, die zij in toenemende mate zelf laten produceren. De groeiende aanwezigheid en invloed van grote buitenlandse partijen, met voornamelijk internationale content, brengen (...) de levensvatbaarheid van de Nederlandse audiovisuele sector in gevaar. (...) Er is sprake van een verdringingsmechanisme: als je kijkt naar het een, sluit je het ander uit. Dat leidt op termijn tot een winner takes all-markt. In de bioscoopsector zien we dezelfde ontwikkeling: het grootste deel van de markt is in handen van drie buitenlandse concerns en het marktaandeel van het Nederlandse product neemt af. De toegang tot en zichtbaarheid van Nederlandse content worden daarmee kleiner. En wanneer Nederlandse omroepen of producties minder mensen bereiken, nemen relevantie en daarmee de exploitatiemogelijkheden ook af.”

Een eigenzinnige filmcultuur die onze maatschappij weerspiegelt is in onze van beeld vervulde samenleving van groot belang.

DE ROL VAN HET FONDS

Het Nederlands Filmfonds opereert vanuit de overtuiging dat Nederlands talent en originele en eigenzinnige verhalen de kracht van onze filmsector zijn. Het Fonds fungeert als een cruciale schakel tussen de vrije markt en de overheid in de sterk veranderende mediawereld met vervagende grenzen tussen film en tv. We zoeken steeds naar de beste mogelijkheden om – binnen de gestelde opdracht – het filmklimaat in Nederland te stimuleren om aldus de waarde van de onafhankelijke filmkunst en het belang van talent en eigenzinnige verhalen van eigen bodem te waarborgen. Als Fonds geven we de Nederlandse filmcultuur daarmee de ruimte, de aandacht en de middelen die nodig zijn om een kwalitatief hoog ambitieniveau te bereiken, waardoor de Nederlandse film in de volle breedte nationaal en internationaal een grotere en opvallendere rol kan spelen.

Publieke bijdragen zijn het vliegwiel om financiering van private partijen aan te trekken en vernieuwing en kwaliteit te stimuleren. Het Fonds vervult deze vliegwiel functie in eerste instantie door bijdragen te verstrekken aan onafhankelijke culturele producties in alle categorieën en genres: van experimentele en innovatieve films tot speelfilms voor het grote publiek, van animatie tot documentaire, series en korte film.

We voeren naast cultuurbeleid ook industriebeleid uit, zeker gezien de overlap tussen die twee, en kennen daarvoor verschillende regelingen en ondersteunende functies. Dit behelst onder meer het creëren en versterken van aanpalende filmactiviteiten zoals festivals, training, talentontwikkeling, labs en filmeducatie.

We zijn ons als publiek fonds met een jaarlijks budget van 56 miljoen euro terdege bewust van de grenzen van onze slagkracht in het huidige krachtenveld, waarin de sector in steeds grotere mate financieel van ons afhankelijk wordt. Hier moeten we adequaat en doortastend op inspelen. En omdat de veranderingen in de audiovisuele sector nog lang niet zijn uitgekristalliseerd, moet ook het beleid in beweging blijven. Het is continu streven naar een balans tussen doorlopend anticiperen op de wereld in transitie, opereren als een constante factor tot wie de sector zich kan verhouden, en reflecteren op onze eigen rol daarin.

Eén ding staat daarom onomstotelijk vast: wil een cinematografisch werk onder deze omstandigheden opvallen en enige kans van slagen hebben in artistiek of commercieel opzicht (of in beide), dan is een hoog ambitieniveau onontbeerlijk. Als verhalen niet uitblinken, zijn ze kansloos.

Daar zit de onderscheidende kern van de rol van het Fonds: stimuleren dat er films van eigenzinnige kwaliteit gemaakt worden en vrije ruimte bieden aan makers om hun handschrift en cinematografische visie tot bloei te laten komen.

Alle keuzes die we maken en in dit beleidsplan 2021-2024 beschrijven, verhouden zich tot dit leidende principe en zijn onderling met elkaar verweven. Het Nederlands Filmfonds selecteert op kwaliteit en stimuleert diversiteit en zichtbaarheid; en langs de lijnen **talentontwikkeling, vernieuwing, internationalisering** en **professionalisering**, waar we de afgelopen jaren een extra financiële impuls van het kabinet voor hebben gekregen, versterkt het Fonds de Nederlandse filmcultuur in de breedte en in de diepte.

De publieke waarde van de Nederlandse audiovisuele sector ligt erin besloten, zoals de Raad voor Cultuur het ook formuleert, dat die *“een beeldenstroom produceert die gemaakt is vanuit Nederlandse perspectieven en identiteiten... In die zin zijn Nederlandse audiovisuele producties een spiegel van onze cultuur (...).”*

Het bestaansrecht van het Nederlands Filmfonds is het stimuleren, faciliteren en aanjagen van deze beeldenstroom. Als stimuleringsfonds zijn we er voor urgente filmverhalen, voor nieuwe én ervaren scenaristen, regisseurs, producenten, *heads of department* en andere professionals aan wie die verhalen ontspruiten, voor talenten en perspectieven van diverse achtergronden, voor het aangaan van experimenten, voor het mogen mislukken, voor het opdoen van vaardigheden ook buiten het maakproces, voor het kunnen ontwikkelen van een eigen stijl en voor het kunnen excelleren.

1 Uit het sectoradvies *Zicht op zo veel meer* van februari 2018.

GEZAMENLIJKE STRATEGIE

Vanuit de rol van subsidieverlener neemt het Fonds de taak op zich om ervoor te zorgen dat benodigde stappen vanuit de markt en de overheid in het belang van de Nederlandse filmindustrie genomen worden. In deze complexe omgeving en turbulente tijden is niet alleen een eenduidige en gezamenlijke lobby vanuit de sector zelf onontbeerlijk, maar vergt dit ook een verregaande samenwerking tussen het Fonds en alle sectorverenigingen.

Dit gaf niet alleen de Raad voor Cultuur mee: *“Alleen met een gezamenlijke inspanning kan de audiovisuele sector (...) effectief inspelen op de razendsnelle technologische en internationaal gedreven ontwikkelingen in het mediadomein.”*¹ Ook in de brief aan de Tweede Kamer van 19 december 2019 over de Stimuleringsmaatregel Nederlands cultureel audiovisueel aanbod roepen de ministers Van Engelshoven en Slob de sector op *“samen te werken aan een sterk, audiovisueel aanbod, waarbij kwaliteit en succes voorop staan en waarmee kijkers kunnen genieten van onze verhalen, verbeeld in een breed spectrum aan films, series en documentaires”*.

Anders dan fondsen in andere kunstsectoren opereert het Filmfonds als publieke financier binnen een internationaal en sterk marktgedreven krachtenveld, waarbij Nederlandse makers zich geconfronteerd zien met een ongelijk speelveld aan financieringsmogelijkheden en een ongezonde markt in het vertoningscircuit. We brengen als Fonds dan ook tezamen met sectorverenigingen vanuit een gedragen strategie het belang van twee agendapunten onder de aandacht bij de overheid: **een gelijk speelveld** en **aansluiting tussen film- en mediabeleid**.

**Gelijk
speelveld**

“Wil de Nederlandse filmcultuur overleven, dan zal de filmketen een filmketting moeten worden! Dan moet het einde van die keten (de filmexploitatie) aan het begin (de filmproductie) geklonken worden. Dan moeten de baten aan het einde de ‘boost’ voor een nieuw begin zijn. [...] Als de overheid de diverse en talrijke eindexploitanten van de films en series in financieel opzicht duurzaam onderdeel laat worden van de filmproducties, door een systeem van heffingen en investeringsverplichtingen van 2 tot 5 % over de omzet, kunnen de filmmakers op hun beurt met behulp van deze financiële middelen zich beter en volwassener presenteren in de hedendaagse ‘filmjungle.’”

open brief *Circle of Film* aan bewindslieden en Kamerleden van vele filmmakers en partijen uit de Nederlandse filmsector, 2 oktober 2019

Om tot een gelijk speelveld te komen moeten distributeurs en eindexploitanten een bijdrage gaan leveren aan de ontwikkeling en productie van nieuwe Nederlandse films, documentaires en series, en aan de zichtbaarheid ervan. Het Fonds heeft hier in de afgelopen beleidsperiode ook sterk op ingezet. Met de brief aan de Kamer wordt de keuze gemaakt voor een investeringsverplichting voor eindexploitanten – die minder ingrijpt op de markt dan een heffing. Van de productie- en exploitatieketen wordt een gezamenlijke visie en strategie gevraagd om het falen van het systeem te beperken en – door meer samenwerking – de sector beter te laten functioneren. Daarmee wordt beoogd de investeringen in Nederlandse films, series en documentaires van onafhankelijke producenten en makers te stimuleren en zo de positie van het Nederlandse aanbod te versterken. Of het Kabinet en de sector in de uitwerking van plannen tot een gelijk speelveld kunnen komen en erin zullen slagen het tij te keren, valt nu nog niet te voorspellen. Ongeacht de vraag of het Fonds in de concrete uitwerking van de investeringsverplichting een directe rol krijgt, menen we wel degelijk een verbindende of adviserende functie te kunnen vervullen, temeer daar we hoe dan ook met de financiële en structurele gevolgen ervan voor de sector te maken zullen hebben.

**Aansluiting
film- en
mediabeleid**

Filmmakers zijn *storytellers* in beeldtaal, en beperken zich niet tot één medium of platform. Dat laat ook de wereldwijde trend zien van *high end*-tv-series met sterke scenario's en hoge production value en de vele platformonafhankelijke producties.

Omdat de grenzen tussen de verschillende genres steeds meer vervagen en de procedures voor financiering ingewikkeld zijn, wordt een beroep gedaan op de Publieke Omroep, CoBO en het Filmfonds om als publieke financiers tot een gezamenlijke aanpak te komen. We streven daarnaast naar een tripartite overeenkomst met OCW, NPO en gelieerde omroepfondsen, zodat samenwerkingsprojecten in het kader van talentontwikkeling, een gezamenlijk beleid en financieel kader voor het brede spectrum van culturele producties worden geborgd. Het pleidooi van Kunsten '92 voor een dergelijke overeenkomst sluit dan ook naadloos aan bij zowel de visie van de Minister als die van de sector en het Fonds. Dit kan ook continuïteit bieden aan het creatieve proces en houvast geven aan filmmakers en omroepen voor onderlinge afspraken.

SIDIK EN DE PANTER

Sidik en de Panter van de van oorsprong Iraakse schrijver/regisseur Reber Dosky won de 2Doc IDFA Award voor beste Nederlandse documentaire tijdens IDFA 2019 en wordt in april 2020 uitgebracht in de bioscoop.

scenario en regie: Reber Dosky **producent:** Dieptescherpte **bijdragen Filmfonds:** realisering, Film Production Incentive

Het Filmfonds is op zoek naar oorspronkelijke, urgente en eigenzinnige verhalen en biedt makers daarvoor binnen alle regelingen vrije ruimte.

1. KWALITEIT

In de internationale en competitieve omgeving waarin films zich moeten bewijzen ligt de lat hoog. Daar ligt een verantwoordelijkheid bij aanvragers. Bij een hoog ambitieniveau horen zaken als onderscheidend vermogen, durf, eigenzinnigheid én het vermogen tot zelfreflectie.

We realiseren ons dat een eenduidige en sluitende definitie van kwaliteit niet bestaat. Maar er zijn wel handvatten om een rangorde aan te kunnen brengen en uitmuntende filmideeën te onderscheiden van middelmatige, en die hebben we vastgelegd in ons algemeen reglement. We beoordelen de kwaliteit van filmproducties aan de hand van drie samenhangende aspecten: inhoudelijke kwaliteit, soliditeit, haalbaarheid en reikwijdte van het bereik. Om de inhoudelijke kwaliteit van een scenario, storyboard of documentairescript te toetsen letten we op kenmerken als originaliteit, authenticiteit en urgentie, op interne consistentie, personages, dialogen en structuur, en op de cinematografische kwaliteit die spreekt uit vorm, stijl en verbeeldingskracht van het filmplan. Minstens zo'n belangrijke graadmeter voor kwaliteit als het verhaal zelf is ook het artistieke handschrift van de maker, naast de coherente visie van scenarist, (schrijver)regisseur, producent en andere partners

in het project. Via onze pijler talentontwikkeling, zoals beschreven vanaf pagina 18, bieden we makers alle ruimte om een eigenzinnige visie te ontwikkelen en om te groeien.

MEER VOOR MINDER

Het Filmfonds heeft in 2017 een koers van meer geld voor minder films ingezet om (post) productiebudgetten te versterken. De streefcijfers werden teruggeschroefd: voor speelfilm van realiseringbijdragen aan 25 titels (2013-2016) naar 22 in de huidige beleidsperiode. Voor documentaire werd het beoogde aantal per jaar teruggebracht van 19 naar 14. Aan de voorkant, oftewel in de eerste ontwikkelingsfase, is er volop ruimte om filmische ideeën uit te kunnen werken. Dat creëert veel potentieel onderscheidende verhalen en biedt een ruime keuze voor verdere ontwikkeling. Tegelijkertijd dient er in de daaropvolgende fases scherper geselecteerd te worden op kwaliteit, waardoor die producties door een nauwere trechter moeten. De doelstelling om de ontwikkeling van talentvolle nieuwe en gevestigde Nederlandse makers te stimuleren, staat regelmatig op gespannen voet met 'meer voor minder', ook omdat andere publieke financiers zijn weggevallen en investeringen van marktpartijen inmiddels zo snel afnemen, dat benodigde productiebudgetten niet

langer beschikbaar komen. Dat neemt niet weg dat het uitgangspunt van meer voor minder films binnen de huidige context dermate cruciaal is, dat we daarop moeten en zullen blijven koersen met een duidelijke focus

TIJD

“Ik ben ontzettend trots op deze productie van Niemand in de Stad met alle nominaties. Dit is een productie geweest waar er heel veel aandacht was. En heel veel tijd. En ik wil graag zeggen aan de filmwereld, nu we hier toch met z'n allen bij elkaar zijn: alsjeblieft, laten we meer producties maken met meer tijd. In plaats van altijd die eeuwige race tegen de klok die we altijd allemaal kennen. Want we wonen in een bizar mooi land, met zoveel luxe en zoveel welvaart en zoveel vrijheid. Alsjeblieft, laten we dat voorrecht gebruiken om samen mooie dingen te maken.”

Julia Akkermans, winnaar Gouden Kalf voor Beste Vrouwelijke Bijrol 2019 tijdens het Gala van de Nederlandse Film

Tijd is een belangrijke sleutel om kwaliteit boven te laten drijven.

Al tijdens het schrijfproces van de scenarist en de artistieke uitwerking – de ontwikkelingsfase – is tijd en ruimte essentieel. Om dit mogelijk te maken heeft het Fonds het budget voor ontwikkeling in de afgelopen beleidsperiodes stapsgewijs verhoogd, van € 1,46 miljoen in 2013 tot € 4,5 miljoen in 2019. Bovendien hebben we sinds 2017 de ontwikkelingsfase flexibel ingericht.

Deze ruimte blijven we bieden langs de volgende uitgangspunten:

INSPIRATIE VOOR DE SCENARIST

- Ervaren scenaristen hebben sinds 2019 directe toegang tot scenario-ontwikkeling voor speelfilms en lange animatiefilms en kunnen zo een pril idee in alle autonomie uitwerken.
- Speelfilmscenaristen krijgen sinds 2019 een verhoogde bijdrage.

op eigenzinnigheid en authenticiteit. Kwaliteit reikt verder dan een goed scenario, maar om scenario's tot wasdom te laten komen, hebben we in de afgelopen jaren een aantal randvoorwaarden gecreëerd.

SCENARIO ALS COLLECTIEF PROCES

- Sinds 2017 kan expertise worden betrokken bij de ontwikkeling in de vorm van coaching, het inschakelen van *heads of department*, research of tests of proefopnamen in alle categorieën. Het Fonds blijft makers, die van speelfilms in het bijzonder, stimuleren om hiervan gebruik te maken.
- De verhoogde ontwikkelingsbijdragen voor speelfilm en lange animatiefilm tot ruim € 90.000 per project blijven van kracht.
- De ontwikkeling voor speelfilm en lange animatiefilm is in drie grotere fases ingedeeld: scenario-, artistieke en productie-ontwikkeling. Het team krijgt daarmee meer vrijheid en vertrouwen.
- Slatefunding aan productiehuisen voor de ontwikkeling van meerdere nieuwe films, introduceerden we in 2017 voor speelfilm en documentaire. Dit instrument blijkt goed te werken; het biedt scenario- en regietalent ruimte en vanuit een langduriger samenwerking kan de producent het talent creatief begeleiden. We zetten slatefunding daarom voort.

DIRTY GOD

Dirty God wist als eerste Nederlandse speelfilm ooit door te dringen tot de hoofdcompetitie van het prestigieuze Sundance Filmfestival en opende de 48ste editie van International Film Festival Rotterdam. De Engelstalige film was de grote winnaar tijdens het Nederlands Film Festival met Gouden Kalveren in de categorie Beste Film, Beste Regie en Beste Muziek.

scenario: Sacha Polak en Susie Farrell **regie:** Sacha Polak **producent:** Viking Film **coproducten:** EMU Films (Verenigd Koninkrijk), A Private View (België) en Savage Productions (België) **bijdragen Filmfonds:** ontwikkeling, realisering, Film Production Incentive, distributie

DIVERSITEIT

"Het einddoel is in mijn ogen: films bevolkt met personages die relevant zijn vanwege hun woorden en daden, niet hun kleur of afkomst. Verhalen waarin ruimte is voor culturele verschillen, maar waarin die verschillen niet direct een bron van conflict zijn. Dat is een beetje een utopie (net als dat het in de "echte" wereld een utopie is dat huidskleur er niet toe doet), maar we moeten er wel naar streven."

Ashar Medina in *De Groene Amsterdammer*, 25 februari 2016

Het Fonds heeft diversiteit in de filmsector op de agenda gezet en deed begin 2016 een oproep aan de sectorverenigingen om hierin samen op te trekken. Vanuit onze rol als financier hebben we onze verantwoordelijkheid genomen.

Een gedeeld belang en gedragen overtuiging op inclusie is essentieel, want in onze projectindustrie telt elke schakel: de scenarist die arena, thematiek, rollen (en hun namen) beschrijft, de regisseur en producent die samen het creatieve team samenstellen en de casting doen, de distributeurs die met hun marketingcampagne op zoek gaan naar publiek. Maar ook film- en kunstacademies, die met hun wervings- en aannamebeleid het talent van de toekomst opleiden. We benaderen representatie inclusief: het gaat om diversiteit in leeftijd, gender, culturele en etnische achtergrond, mensen met een beperking etc., ook in thematiek en doelgroep. Voor de huidige beleidsperiode ontwikkelden we vanuit onze eigen rol een actief diversiteitsbeleid, waarvan de kern is dat we

diversiteit integraal onderdeel hebben gemaakt van de beoordelingscriteria voor alle regelingen met een inhoudelijke toets. Door deze keuze zit diversiteit in het hart van onze rol als subsidieverstrekker verankerd. In aanvulling daarop stimuleren we bewustwording én actie in de sector zelf:

- We vragen alle aanvragers te formuleren op welke manier bij hun project of activiteit invulling wordt gegeven aan diversiteit. De vraag is toegespitst op elke regeling en is bedoeld om bewuste keuzes te maken. We geven in toe- of afwijzingen mee waar we vinden dat er kansen blijven liggen.
- We geven gerichte bijdragen aan activiteiten die diversiteit kunnen bevorderen. Zo kreeg de Filmacademie een bijdrage voor de conferentie *Embracing Diversity in European Film Schools*, waarvan de sessies begin 2019 in Amsterdam en Keulen plaatsvonden.

Talenten met verschillende achtergronden dragen bij aan de gelaagdheid van verhalen. Films die de samenleving weerspiegelen bieden bovendien kans op een groter publiek.

- Vanuit de gezamenlijke arbeidsmiddelen met de andere cultuurfondsen stimuleren we vanaf 2020 stageplaatsen bij onafhankelijke filmproducenten met bijzondere aandacht voor diversiteit.

Als organisatie hebben we zelf de afgelopen jaren ook stappen gezet, onder meer naar aanleiding van interne trainingen die we organiseerden rond *unconscious bias*. Het in huis hebben van verschillende perspectieven bij het beoordelingsproces is relevant en onontbeerlijk. We hebben dan ook bij regelingen waar we werken met adviescommissies, bewust toegewerkt naar een goede balans in de samenstelling van die commissies. Daarnaast zijn meerdere vacatures ingevuld door collega's met verschillende achtergronden. We kennen momenteel een diversere samenstelling in leeftijd, gender en culturele achtergrond.

Onze inspanningen worden gewaardeerd, zo blijkt onder meer uit vele ronde tafels en seminars over dit onderwerp waar we aan deelnamen. Ons beleid werd ook opgemerkt door collegafondsen in bijvoorbeeld België en Noorwegen. In de praktijk zien we duidelijk een nieuwe generatie makers voor wie de diverse samenleving een vanzelfsprekend gegeven is, wat ook uit hun projecten blijkt. Die ontwikkeling zien we het duidelijkst terug bij de regelingen voor nieuw talent, bij documentaire en bij hybride projecten, maar het vraagt om verbreding naar het totale filmaanbod.

In de afgelopen beleidsperiode hebben we nog geen eisen gesteld aan aanvragers of incentives gecreëerd om de diversiteit van teams en producties te bevorderen. Voor 2021-2024 onderzoeken we hoe we dit verder kunnen stimuleren.

Ook zetten we stappen voor autodidacten door bijvoorbeeld werkbeurzen, het betrekken van scouts en het werken met pitches en presentatierondes voor nieuwe projecten. Hiervoor reserveren we aparte middelen. Diversiteit betekent ook het bereiken van een nieuw publiek. We zien daarvoor bijvoorbeeld aanknopingspunten bij onze inzet op distributie en op filmeducatie.

Voor de komende beleidsperiode zetten we de volgende acties uit op organisatieniveau:

- We ontwikkelen een plan voor een traineeship bij het team van consultants om nieuwe perspectieven bij het beoordelingsproces te betrekken.
- We stellen een werkgroep in om aanwezige perspectieven in huis nog meer te benutten.

Met bovenstaand beleid geven we een op de projectmatige filmsector toegesneden invulling aan de Code Culturele Diversiteit als subsidievoorwaarde.

2. ZICHTBAARHEID

Zichtbaarheid is momenteel een van de grootste uitdagingen voor de Nederlandse en Europese film. Door de komst van digitale platforms is kijkgedrag veranderd, is het aanbod explosief gestegen en de concurrentie sterk toegenomen. Het publiek heeft ogenschijnlijk veel meer keus. Ook is de dvd- en blu-raymarkt sterk gekrompen, waardoor de meeste filmdistributeurs veel minder kunnen investeren in films dan voorheen. Bovendien komen er in de bioscopen steeds meer films uit – 492 films in 2019 tegenover 324 films in 2005 – waardoor het dringen is en films zich in korte tijd moeten bewijzen. De grootste bioscoopketens zijn in buitenlandse handen, waardoor een verantwoordelijkheidsgevoel voor het nationale aanbod niet altijd vanzelfsprekend is. Achter films die het goed doen in de bioscopen zit een enorm marketingbudget, dat nooit haalbaar is voor films van eigen bodem. Bovendien zijn in Nederland veel (kleine) distributiepartijen actief en groeit dat aantal nog steeds.

Omdat er zoveel tegelijk speelt, is onder meer regelgeving vanuit de Rijksoverheid nodig. Dit staat beschreven in de strategie voor de sector op pagina 7. Het Fonds heeft de opdracht om, in aanvulling op inspanningen van marktpartijen, waar mogelijk de verspreiding en vertoning van Nederlandse

films via de verschillende platforms te bevorderen. Hoewel we in 2019 de middelen voor distributie hebben verdubbeld, zijn deze in verhouding tot de veranderende en complexe context bescheiden. Het geconstateerde overaanbod op een veelheid aan platforms vereist dat we nog gericht voorwaardenscheppend te werk gaan. Naast de Nederlandse (majoritaire) speelfilms en documentaires met selectieve realiseringsteun die in aanmerking komen voor een marketing- en distributiebijdrage zijn in 2019 de eerste extra maatregelen genomen:

- We dragen in de vorm van een pilot € 0,25 bij aan filmtheaters voor elk in het voorliggend jaar verkocht bioscoopkaartje voor een door het Fonds ondersteunde Nederlandse majoritaire speelfilm, lange animatiefilm of documentaire. Deze regeling is tot stand gekomen omdat de filmtheaters zelf aangaven meer ruimte voor Nederlandse films te willen creëren. Op deze manier wordt niet alleen beloofd dat een bepaalde film goed wordt geprogrammeerd, maar ook dat er actief bezoekers worden aangetrokken.

Het Filmfonds heeft oog voor makers en publiek. Producties kunnen een niche bedienen, opvallen op internationale festivals of het grote publiek aanspreken. In de verbinding tussen productie en bereik krijgt de filmkunst relevantie en waarde.

- Om projecten met hoge kwaliteit, grote publiekspotentie en draagvlak van marktpartijen te steunen hebben we de matchingbijdrage doorontwikkeld tot een volwaardige aanvraagmogelijkheid voor ontwikkeling en realisering van een mainstream speelfilm of lange animatiefilm.
- We introduceerden specifieke extra maatregelen voor de kinder- en jeugdfilm²:
 - De maximale distributiebijdrage in de print- en advertisingkosten voor Nederlandse kinder- en jeugdfilms is verhoogd naar € 40.000.
 - We zijn een pilot gestart in samenwerking met 12 NFO-filmtheaters, die een gegarandeerde vertoningsplek op een vast tijdstip bieden voor kwalitatieve Nederlandse en internationale kinder- en jeugd(animatie)film. Filmdistributeurs krijgen van het Fonds een bijdrage voor het uitbrengen van deze titels.

De veranderende omgeving maakt dat we de komende beleidsperiode als publieke financier nog scherpere keuzes moeten gaan maken op het gebied van marketing, promotie en distributie. Ook zullen we de inzet en instrumenten naar verwachting steeds moeten blijven bijstellen om het publiek niet alleen in de bioscoop maar op alle mogelijke platforms te bereiken waar de markt faalt.

Binnen de (financiële) beperkingen blijft kwaliteit het leidende principe. We zorgen ervoor dat kwaliteitsproducties, die we als Fonds steunen, zo goed mogelijk naar een publiek gebracht worden. Ook dit brengt in het huidige landschap flexibiliteit en maatwerk met zich mee.

Storytelling voor producties die op meerdere platforms zichtbaar worden vereist een andersoortig ontwikkelingsproces. Bovendien komt niet elke film tot zijn recht via een reguliere bioscoopuitbreng, dus alternatieve uitbreng en partijen met vernieuwende vormen van distributie en publieksbereik krijgen bij ons ruimte. Bij het bevorderen van de verspreiding van buitenlandse kwaliteitsfilms leggen we de nadruk op coproducties die met bijdragen van het Fonds tot stand zijn gekomen. Om specifieke categorieën en genres naar hun publiek te brengen, zien we kansen en uitdagingen. Zo gaan we samenwerking tussen verschillende partijen in de keten stimuleren om het tij voor de Nederlandse jeugdfilm te keren en staan we open voor gezamenlijke initiatieven die het bereik van de Nederlandse korte (animatie)film bij het grote publiek versterken en de korte film als categorie promoten. Voor de experimentele film geldt dat onder makers behoefte is aan meer zichtbaarheid van gerealiseerde producties, waaronder mogelijk een virtueel platform en het organiseren van meer actieve samenkomsten van makers. Er zijn geen specifieke afspraken van de lagere overheden met de filmtheaters die zij ondersteunen over het Rijksgesubsidieerde filmaanbod dat via het Filmfonds wordt gesteund. We pleiten voor aansluiting tussen aanbod en afname voor de filmsector door heldere afspraken tussen de Rijksoverheid en de lagere overheden.

Zichtbaarheid heeft niet alleen betrekking op het publieksbereik van filmproducties in het binnenland. Ook de aanwezigheid van talent op internationale festivals en selecties voor (hoofd)programma's dragen bij aan de reikwijdte en impact van de Nederlandse film. We bevorderen dit langs actielijnen die staan beschreven onder internationalisering.

2 De omstandigheden voor de bioscoopdistributie en vertoning van Nederlandse jeugdfilms zijn de laatste jaren over de gehele linie moeilijker geworden, zo blijkt ook uit het recente onderzoek *Zien en gezien worden* van Peter Bosma en Esther Schmidt.

MIND MY MIND

De korte animatiefilm *Mind my Mind* werd geselecteerd voor tal van internationale festivals en competities - waaronder het Tribeca Film Festival en het Stuttgart Festival of Animated Film - en won vele prijzen. De film drong door tot de shortlist voor de Oscars 2020 in de categorie korte animatie.

scenario en regie: Floor Adams **producent:** Cinété **coproductenten:** Curious Wolf en Fabrique Fantastique (België) **bijdrage Filmfonds:** realisering

Het Filmfonds geeft ruimte en vrijheid aan teams van scenaristen, regisseurs en onafhankelijke producenten om binnen én buiten het maakproces hun handschrift te ontwikkelen, te vernieuwen, te leren van fouten en te excelleren.

3. TALENTONTWIKKELING

We hebben De Libi in vertrouwen en vrijheid kunnen maken en dat heeft ons inziens een enorme invloed gehad op de film die het geworden is. Voor jonge producenten is de lowbudget film van nog groter belang, omdat het je in staat stelt je eerste speelfilm helemaal zelf te maken, zonder de obligate betrokkenheid van een coproducent. Daarmee krijg je een onmisbare kans om het helemaal op je eigen manier te doen en jezelf te bewijzen en te profileren. Wij zijn allemaal enorm blij en dankbaar dat we op deze manier onze eerste speelfilm hebben kunnen maken en heel trots op wat De Libi is geworden.

Guusje van Deuren, tijdens haar speech bij de première van *De Libi*

Makers met een eigenzinnige visie en gedurfde ideeën zijn essentieel voor een gezonde audiovisuele sector. Met de kern van ons werk – het verlenen van bijdragen aan filmprojecten – dragen we bij aan talentontwikkeling. Immers, binnen het maakproces kunnen makers zich ontplooien. Voor nieuwe makers is het maken van vliegreuen van belang, zodat ze hun stijl kunnen ontwikkelen. Gevestigd talent dat nieuwe wegen wil verkennen moet in de gelegenheid zijn om in artistieke vrijheid en zonder druk risicovolle projecten te ontwikkelen, die bijdragen aan hun professionele groei.

Alle regelingen die we als Fonds zelf en in samenwerking met partners hebben opgezet, zijn bedoeld om deze ruimte tot stand te laten komen. In de paragraaf over kwaliteit werd al een aantal aanpassingen uit 2019 beschreven waarmee we aanvullende vrije ruimte hebben gecreëerd.

Daarmee geven we nog nadrukkelijker vertrouwen aan makers en teams om zichzelf in alle autonomie te ontwikkelen en te vernieuwen. Ook zijn de programma's Talentontwikkeling in internationale context, New Screen Low Budget-films en Filmfonds Shorts vernieuwd en versterkt en is binnen het deelreglement realisering de drempel voor aanvragers verlaagd teneinde de doorstroom van talent te bevorderen. Zoals ook genoemd onder kwaliteit, wordt het in 2017 gelanceerde instrument van slatefunding voor ontwikkeling gewaardeerd en zetten we dit voort. De continuïteit die productiehuisen daarmee kunnen bieden aan scenaristen en regisseurs draagt bij aan een waardevolle creatieve begeleiding en aan talentontwikkeling.

De kansen die we bieden aan nieuw talent dragen ook bij aan diversiteit voor én achter de schermen. Een jonge generatie makers, voor wie een omgeving met collega's van allerlei achtergronden niet meer een vraag maar een logisch en waardevol gegeven is, levert via de regelingen voor nieuw talent inmiddels producties af die de Nederlandse samenleving in al haar diversiteit weerspiegelen. In aanvulling hierop maken we actief extra (financiële) ruimte voor autodidacten door bijvoorbeeld werkbeurzen, het betrekken van scouts en het werken met pitches, zoals ook aangestipt onder diversiteit.

Ook buiten de mogelijkheden om zich te ontwikkelen via een concreet filmplan bestaat bij makers en professionals de behoefte om kennis en vaardigheden te verbeteren en internationaal aansluiting te vinden op hun vakgebied. Deze vraag naar training leeft niet alleen onder scenaristen, regisseurs en producenten, maar is ook relevant voor bijvoorbeeld cameramensen, uitvoerend producenten, editors, animatoren, storyboarders en overige *heads of department*. De behoefte aan training wordt tevens groter dankzij het industriebeleid en de succesvolle Production Incentive, waardoor meer internationale producties naar Nederland komen. Van crewleden op deze internationale filmsets worden vaak andere en nieuwe vaardigheden verlangd.

Als Fonds bieden we mogelijkheden aan professionals om in hun carrière te investeren met gerichte trainingen, labs en ateliers en die hebben we onlangs uitgebreid. In 2019 hebben we accenten kunnen leggen dankzij de extra middelen. Met ateliers voor scenaristen bieden we vrije ruimte én coaching voor schrijvers, zonder dat daar al regisseurs of producenten bij betrokken zijn. Ook stellen we middelen beschikbaar voor talenttrajecten op maat in de regio. Daarbij wordt samengewerkt met regionale knooppunten van opleidingen, broedplaatsen, film commissions, fondsen en regionale omroepen. Dit zorgt voor aansluiting van de infrastructuur op rijks-, regionaal en lokaal niveau.

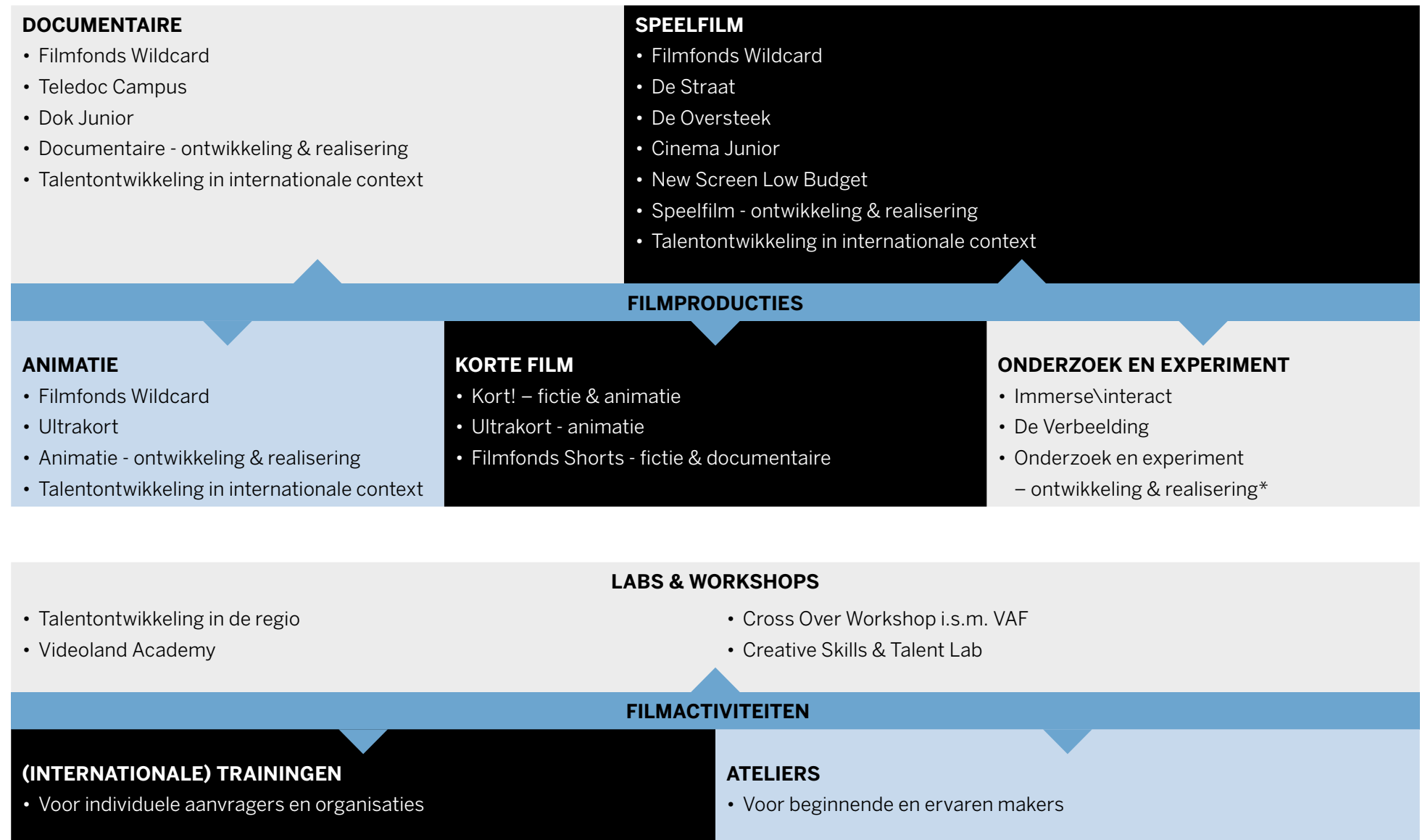
KAPSALON ROMY

De jeugdfilm *Kapsalon Romy* beleefde de première op het Nederlands Film Festival 2019 en won erna prijzen op meerdere internationale (kinder)filmfestivals, waaronder in Polen, Noorwegen, Israël, Italië en Griekenland.

scenario: Tamara Bos **regie:** Mischa Kamp **producent:** BosBros B.V. **coproducent:** Leitwolf Filmproduktion (Duitsland)

bijdragen Filmfonds: productieontwikkeling, realisering, Film Production Incentive, Distributie

De trainingsmogelijkheden zijn beschikbaar voor alle genres en disciplines. Het totaal aan huidige mogelijkheden voor talentontwikkeling die we zelf en met partners **binnen en buiten het maakproces** bieden, ziet er als volgt uit:

INFRASTRUCTURELE VERSTERKING

Wereldwijd is er sprake van een toegenomen vraag naar hoogwaardige producties en de Nederlandse audiovisuele industrie heeft het talent en het groeipotentieel om daarin een rol van betekenis te spelen. Dat vergt naast voldoende productiefinanciering ook investering in ruimte voor experiment en continue training van nieuw en gevestigd talent en hun skills. Het is al langer bekend dat de infrastructuur voor skillstraining buiten het maakproces verschaald is, nadat in 2013 het Binger Filmlab en het Nederlands Instituut voor Animatiefilm NIAf verdwenen en in 2017 het Mediafonds werd opgeheven. Daarnaast is er een groeiende behoefte aan hooggekwalificeerd talent achter de camera, voor productie en postproductie.

In de komende beleidsperiode ontstaan kansen door een mogelijke flexibel ingerichte ontwikkelplek in de BIS vanaf 2021. Een dergelijk zelfstandig en onafhankelijk Creative Skills & Talentlab (ontwikkelinstelling voor film & AV) kan binnen en buiten het maakproces en in samenwerking met partners in binnen- of buitenland programma's op maat ontwikkelen. Programma's die – afhankelijk van het beoogde doel – op een centrale plek of juist in de regio (festivals, broedplaatsen) of in het buitenland (internationale labs of trainingen) plaatsvinden.

In overleg met EYE is in 2019 vanuit het Fonds een team van kwartiermakers in de gelegenheid gesteld hiernaar onderzoek te doen. Er is een sectorbrede ambitie om samenhang, verdieping en regie aan te brengen in de bestaande initiatieven voor talentontwikkeling én om in aanvulling daarop lacunes in te vullen om professionele ontwikkeling in alle metiers te stimuleren. Dit zal zorgen voor de verbinding en coördinatie van het nationale, regionale en internationale aanbod. Het initiatief wordt ondersteund door onder andere filmfestivals, regionale talentontwikkelingshubs, opleidingen en brancheverenigingen.

4. VERNIEUWING

Het experiment zit in alles wat we doen als Fonds. In het beweeglijke en moeilijk te kaderen medium dat we bedienen, in de experimenteerdrijf van makers die daarvoor alle ruimte krijgen binnen talentontwikkeling, in projecten en werkwijzen die in toenemende mate hybride en platformafhankelijk zijn. Experiment hoeft niet als categorie of genre te worden opgevat. Vervaging van genres en experiment met filmtaal passen in het hedendaagse, meer eclectische medialandschap. Het onderzoekende beperkt zich niet alleen tot nieuwe vormen van cinema, maar staat ook open voor nieuwe wijzen van produceren en distribueren. Onderzoek en experiment gebeurt op basis van een doordacht plan, maar kan mislukken. Ook in dat falen kan een schoonheid en urgentie zitten.

Daarbovenop hebben we als Fonds in de afgelopen beleidsperiodes – via het loket onderzoek en experiment en met samenwerkingsprojecten met collegafondsen – geormerkte vrije experimenteerruimte geboden aan makers die de grenzen van de cinematografie verkennen. Met de opheffing van het Mediafonds in 2017 verloor de sector een belangrijke partner voor innovatieve culturele mediaproducties.

Dit agendeerde de Raad voor Cultuur ook in zijn av-advies en het werd gesignaleerd in het tevredenheidsonderzoek dat we deden. Met de extra middelen uit het regeerakkoord hebben we per 2019 de budgetten voor onze samenwerkingsprojecten verdubbeld en ingezet voor:

- Versterking van De Verbeelding in samenwerking met het Mondriaan Fonds voor films op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie.
- Vernieuwing en verbreding van de samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie naar Immense\Interact voor producties vanuit de cross-over tussen film, vormgeving en digitale cultuur. Digitale pioniers, interactive-ontwerpers en grafisch ontwerpers verkennen samen met regisseurs, scenarioschrijvers en producenten de toekomst van storytelling in een veranderend medialandschap: digitaal, soms interactief, soms immersief, soms in co-creatie met een publiek, maar altijd gedacht vanuit de kracht van het verhaal.

Het Fonds omarmt experiment als onderdeel van kwaliteit. Denken buiten bekende formats en visuele codes leidt tot kruisbestuiving met de traditionele cinema.

PARADISE DRIFTERS

Speelfilmdebutant Mees Peijnenburg ontwikkelde zijn *Paradise Drifters* in de Cinéfondation Residence van Cannes. De film werd gemaakt binnen het samenwerkingsproject De Oversteek, beleefde begin 2020 de wereldpremière tijdens IFFR en drong erna door tot de Generation 14plus sectie van de Berlinale.

scenario en regie: Mees Peijnenburg **producent:** Pupkin Film

bijdragen Filmfonds: samenwerkingsprojecten - De Oversteek ontwikkeling en realisering, Film Production Incentive

Regelmatig nemen experimentele producties deel aan Feature Expanded, waarvoor het Fonds jaarlijks twee beurzen verstrekt. Ook breidden we in de afgelopen jaren onze samenwerking uit met IDFA DocLab, het internationale platform voor multidisciplinaire documentairemakers en mediakunstenaars werkzaam op het grensgebied van documentairekunst en nieuwe media. We kennen de Filmfonds DocLab Interactive Grant toe aan makers voor de ontwikkeling van interactieve projecten van Nederlandse bodem. Urgente, innovatieve projecten met internationale potentie worden geselecteerd uit de projecten die deel uitmaken van IDFA DocLab. Met de bijdrage kunnen makers hun projecten presentatieklaar maken en zich nog duidelijker onderscheiden. Daarnaast steunen we DocLab Academy, een op maat gemaakt traject voor Nederlandse makers van immersieve en interactieve projecten.

Naast het continueren van bovenstaande lijnen leggen we voor de komende beleidsperiode enkele accenten. Die zijn vooral gebaseerd op de behoefte van kunstenaars en filmmakers die volgens andere tradities en codes werken dan gangbaar is. Er is met name een cultuurverschil op het vlak van productie; dit soort makers zijn gewend veel zelf te doen. Sommige van deze makers werken in collectieven en gebruiken meerdere disciplines en podia. We zetten in op:

- Het verruimen van de mogelijkheden voor makers om zonder producent aan te vragen;
- Startsubsidies beperkt in omvang die een maker zelf kan aanvragen of werkbeurzen via pitches waardoor de instapeisen voor jonge makers, kunstenaars en autodidacten lager worden;
- Meer flexibiliteit in de kaders en kijken vanuit de behoefte van de maker.

Internationale coproductie scherpt de artistieke visie van makers, zorgt voor een bredere financiële basis voor filmprojecten en draagt bij aan de internationale zichtbaarheid van films én hun makers.

5. INTERNATIONALISERING

“I tend to find money abroad because of two reasons. One is economic, because I get a better budget and when I have a better budget, I can make a higher quality film in general. And the second reason is that very often there is talent, there are locations or post production companies that we either do not have in Holland or can add something extra to the film.”

Producent Leontine Petit (Lemming Film) in een interview naar aanleiding van het winnen van de European Co-Production Award – Prix Eurimages, december 2016

Filmcultuur is grenzeloos. In een globaliserende wereld waarin kunst en cultuur migreert, verschuift onze identiteit en het beeld van wat Nederlandse film is. Internationalisering reikt verder dan het maken van films over landsgrenzen heen. Zo hebben aanvragers regelmatig een internationale achtergrond of opereren zij vanuit het buitenland. Willen we aansluiting van de Nederlandse film met de internationale wereld bevorderen, dan is het stimuleren van coproducties essentieel in de ontwikkeling van de Nederlandse filmmakers en producenten. Coproduceren zorgt voor nieuwe inhoudelijke perspectieven en maakt de invulling van creatieve functies door nationaal talent mogelijk.

Op zakelijk vlak opent het de weg naar deelname van buitenlandse partners in filmproducties met een Nederlands meerderheidsaandeel; het vergroot kortom de slagkracht van producenten. De verschillende actielijnen van ons internationaliseringsbeleid zetten we onverminderd voort in de jaren 2021-2024.

MINORITAIRE COPRODUCTIE

Het Fonds verstrekt realiseringsbijdragen aan internationale coproducties waarin Nederlandse producenten een minderheidsaandeel hebben. Deze artistieke en financiële internationale samenwerking heeft een positieve impact op de zichtbaarheid van Nederlandse films en talent in het buitenland én biedt Nederlandse makers een grotere kans om door te breken op de internationale markt.

In de afgelopen jaren hebben veel Nederlandse minoritaire films de weg weten te vinden naar de meest gerenommeerde festivals ter wereld. Zo drongen de afgelopen jaren titels door tot IFFR, Sundance, de Berlinale, het Cannes Film Festival, Locarno, Venetië en Toronto.

Het overvraagde budget voor minoritaire coproducties hebben we in 2019 versterkt. Deze impuls wordt voortgezet, maar er zullen ook scherpere keuzes gemaakt moeten worden. Voor 2021-2024 staat wat betreft minoritaire coproductie het volgende op de agenda:

- Wederzijdse investeringen, zoals nu met collegafondsen in België en Noorwegen, zorgen voor versterking van coproductierelaties. Deze samenwerkingsverbanden zetten we voort.
- De ruimte die we in 2019 hebben gecreëerd voor interactieve en immersieve minoritaire coproducties zetten we voort.
- Behalve de reguliere minoritaire coproductiesteun aan documentaires, geeft onze krachtenbundeling met het IDFA Bertha Fund documentairemakers een impuls om internationaal samen te werken. Dit naar voorbeeld van het NFF+HBF Coproduction scheme met IFFR, dat al dertien jaar met succes Nederlandse filmproducenten betreft bij door het Hubert Bals Fonds ondersteunde internationale coproducties. Via de samenwerking met beide festivals betrekken we Nederland bij filmproducties van over de hele wereld. Voor onze overige inzet op coproductie ligt de focus op Europa en de landen waar we coproductieverdragen mee hebben.
- Internationale coproductie voor animatiefilms en -series is een trend waar het Fonds op aanhaakt.

- Binnen de focus voor kinder- en jeugdfilm geldt dat we de samenwerking met o.a. Duitsland en China als coproductiepartner blijven stimuleren en verkennen we of er ontwikkeltrajecten te initiëren zijn die kinder- en jeugdproducties helpen doordringen tot de selectie van internationale labs.
- Waar we ons in de vorige beleidsperiode inspanden voor verdragen met landen om coproducties op een aantrekkelijke manier te kunnen vormgeven en uitbrengen, biedt de herziene Council of Europe Convention on Cinematographic Co-Production sinds 2017 een wettelijk en financieel kader. Bilaterale verdragen zijn daarom de komende periode minder urgent.
- Nederland blijft investeren in Eurimages, het coproductiefonds van de Raad van Europa. Om tot volledige financiering van een internationaal gecoproduceerde filmproductie te komen is realiseringsteun van Eurimages in veel gevallen van doorslaggevend belang.

Ondanks de toenemende concurrentie hebben in de afgelopen jaren veel majoritaire en minoritaire Nederlandse coproducties bijdragen toegekend gekregen.

ACTIVITEITEN

We organiseren gerichte activiteiten en netwerkbijeenkomsten om samenwerking kracht bij te zetten met Europese landen, en de landen waarmee we coproductieverdragen hebben. Door kennisuitwisseling en talentontwikkeling in een internationale context wordt de deskundigheid van Nederlandse filmprofessionals bevorderd en hun internationale netwerk vergroot:

- We geven activiteiten vorm in partnerschap met internationale labs en markten die in het buitenland plaatsvinden.
- We investeren sinds 2019 in extra beurzen voor talent om op internationale festivals en markten expertise op te doen en zetten dit voort.
- We zetten de komende beleidsperiode verder in op het stimuleren van de animatie-industrie.
- Voor documentaire leggen we de komende jaren met onze activiteiten de nadruk op het verstevigen van het internationale netwerk door middel van netwerkbijeenkomsten en verbinding met coproductiemarkten.

Via het lidmaatschap van de European Film Agency Directors Association (EFADs) en het internationale fondsenoverleg BPX speelt het Fonds een actieve rol in de afstemming van het audiovisuele beleid in Europa en daarbuiten.

SEE NL

De promotie van de Nederlandse film en filmmakers in het internationale veld is een essentieel onderdeel van het internationale beleid. SEE NL is de overkoepelende naam waaronder EYE Filmmuseum en het Nederlands Filmfonds (inclusief de Netherlands Film Commission) samen de promotie van de Nederlandse film en filmcultuur in het buitenland uitwerken.

EYE heeft de taak om Nederlandse films in het buitenland te promoten. Als publieke financier maken wij Nederlandse producties mogelijk, stimuleren we Nederlands talent en profileren we – via de Netherlands Film Commission – Nederland internationaal als productieland. Deze beleidsinstrumenten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De belangrijkste pijlers van deze internationale profilering zijn het ontwikkelen van een gezamenlijke communicatiestrategie, waaronder de online promotie en het deliveryplatform SEE NL Live voor de internationale industrie, de distributie van Nederlandse films in het buitenland en een grotere inzet op internationale promotie van Nederlands talent. Daarnaast zetten we sterker in op de genres documentaire en animatie en ontwikkelen we beleid voor immersieve media.

Om de kansen op internationaal succes van Nederlandse films én van Nederlands talent te vergroten, werken we in gezamenlijkheid met EYE aan beleidsontwikkeling, uitvoering van activiteiten en verantwoording. In 2020 wordt een werkplan opgesteld om deze samenwerking daadwerkelijk vorm te geven.

INSTINCT

Dit regiedebuut van Halina Reijn, werd als eerste Nederlandse film ooit geselecteerd voor de Piazza Grande Competitie in Locarno en werd daar bekroond met de Variety Piazza Grande Award en een special mention binnen de debuutcompetitie. Tevens werd *Instinct* geselecteerd voor Toronto en was het de openingfilm van het Nederlands Film Festival.

scenario: Esther Gerritsen & Halina Reijn **regie:** Halina Reijn **producent:** Topkapi Films **coproducent:** Man Up Film

bijdragen Filmfonds: realisering, Film Production Incentive, distributie

6. SPECIFIEKE ONTWIKKELINGEN

Het Fonds heeft een brede blik op cinema. Film is meer dan een productie in de bioscoop, een groot deel van het talent werkt ook voor series, genres vervagen en makers experimenteren met filmtaal.

Met onze samenhangende inspanningen op kwaliteit, talentontwikkeling, vernieuwing en internationalisering creëren we ruimte voor alle narratieve eigenzinnigheid die zich in het hybride landschap onderscheidt. Binnen deze omgeving onderscheiden we bij sommige categorieën specifieke kenmerken en ontwikkelingen, waar we met ons instrumentarium flexibel op blijven inspelen:

SPEELFILM

De gevolgen van een gebrekkig functionerende thuismarkt en de dominantie van buitenlandse films en grote mediabedrijven zijn in alle landen van Europa voelbaar. De door ons gesignaleerde veranderingen, dilemma's en uitdagingen worden het meest zichtbaar in de categorie speelfilm waar creatie en markt, publiek-privaat en nationaal-internationaal bij elkaar komen. Dat oude wetmatigheden niet langer gelden, biedt echter ook nieuwe kansen. Het Fonds kan als stimuleringsfonds een cruciale rol innemen als tegenhanger voor de meer op publieksbereik en volume gerichte studio's en platforms. Van ontwikkeling tot marketing zal gekozen worden voor eigenzinnigheid en creatieve vrijheid waarbij de risico's niet geschuwd worden en projecten mogen falen. Willen producties in eigen land en internationaal een publiek vinden, dan moeten ze overtuigen. Dat betekent niet alleen scherpe keuzes in de steun voor filmplannen maar ook voldoende financiële ruimte om de plannen te verwezenlijken.

Er moet ruimte zijn voor de makers die zich in hun auteurschap verder weten te ontwikkelen, maar ook voor een nieuwe generatie filmmakers met een diverse culturele achtergrond die vaak anderstalige en nieuwe verhalen brengen. Dat is een verrijking van ons aanbod waar we ons in de komende periode ook nadrukkelijker toe zullen verhouden.

DOCUMENTAIRE

In onze informatiemaatschappij en de tijd van *fake news* is er behoefte aan duiding en betekenisgeving. Documentaire heeft een belangrijke functie in relatie tot verdieping, het bieden van veelzijdige perspectieven en het aanzetten tot discussie en debat. We zien dat het aantal aanvragen voor documentaire in de afgelopen jaren structureel is toegenomen. Onze stimulans om het vormexperiment aan te gaan is door de documentaire sector omarmd: we zien steeds meer hybride of ongebruikelijke narratieve vormen, radicale vormkeuzes en gebruik van technieken in storytelling als animatie of re-enactment. De sector heeft de afgelopen jaren ook een sterke ontwikkeling doorgemaakt op *outreach* en *impact*, waarmee specifieke doelgroepen worden bereikt en de maatschappelijke betekenis van documentaire buiten het bioscoopcircuit wordt vergroot. Onze krachtenbundeling sinds 2018 met het IDFA Bertha Fund, die ook onder internationalisering werd genoemd, geeft documentairemakers een gerichte impuls om internationaal samen te werken. Inhoudelijke uitwisseling bij het coproduceren van documentaires kent zijn grenzen: er wordt vooral samengewerkt op montage, postproductie of het componeren van de muziek. Dit is zeker van waarde voor de industrie en ten aanzien van majoritaire producties vooral goed voor de zichtbaarheid van Nederlandse films in het buitenland.

ANIMATIE

Het actieve beleid dat we sinds 2009 voeren voor de lange animatiefilm bestendigt zich. Dit liet de focus op Nederland tijdens Cartoon Movie in 2019 duidelijk zien, waar een recordaantal van zeven lange animatiefilms werd gepitcht. Ook de lange animatiefilm voor volwassen doelgroepen wordt steeds meer een vaste waarde binnen het landschap en stelt ons voor nieuwe uitdagingen. Cultuur- en industriebeleid zijn voor de animatiesector belangrijke communicerende vaten. De lange animatiefilm alleen biedt de industrie niet genoeg kans om door te groeien, maar dankzij de Incentive voor series kunnen animatiestudio's hun talent wel aan boord houden, omdat zij afwisselend op films en series kunnen worden gezet. Internationaal heeft de animatiesector zich in de afgelopen jaren succesvol weten te profileren als betrouwbare coproductiepartner. Inmiddels kan onze eigen content meer leidend zijn, zo blijkt ook uit de toekenningen in 2018 aan twee majoritaire lange animatiefilms. De kruisbestuiving tussen de animatie- en de *live action*-sector, die we als Fonds in de afgelopen jaren actief stimuleerden, vertaalt zich inmiddels naar steeds meer *live action*-regisseurs die met plannen voor een korte animatiefilm komen. Een jonge garde staat te trappelen om hun regievaardigheden te ontwikkelen en daar bieden we alle ruimte toe.

ONDERZOEK & EXPERIMENT

Met onderzoek en experiment ondersteunt het Fonds narratieve projecten waarbij grenzen tussen film en andere disciplines worden onderzocht en nieuwe vertelvormen worden toegepast. De visuele kwaliteit van projecten moet cinematografisch zijn. Onderzoek en experiment houdt direct verband met historisch bewustzijn en een zeker engagement en is soms een brug tussen filmende kunstenaars en kunstzinnige filmers. Het loket richt zich niet alleen op avant-gardefilmmakers of een groep in de periferie, maar staat open voor alle deelgebieden die aan de filmkunst zijn gerelateerd. Dat opent deuren, zo blijkt: makers die dachten dat ze niet bij het Fonds thuishoorden, konden in de afgelopen jaren hun film met onze bijdrage realiseren. In de volgende beleidsperiode willen we nog sterker uitdragen dat we openstaan voor alles wat we nog niet weten, of waaraan nog niet gedacht werd. Zoals onder vernieuwing beschreven, onderzoeken we hoe we daarvoor meer flexibiliteit kunnen aanbrengen in de kaders en hoe we kunnen kijken vanuit de behoefte van de maker.

ZE NOEMEN ME BABOE

De documentaire ging tijdens IDFA 2019 in première en haalde in de bioscoop na ruim een maand de status van Kristallen Film voor het behalen van 10.000 bezoekers.

scenario en regie: Sandra Beerends **producent:** Pieter van Huystee **bijdragen Filmfonds:** realisering, Film Production Incentive, distributie

KINDEREN EN JEUGD

Kinderen zijn het publiek en het talent van de toekomst en het ondersteunen van aansprekende beeldverhalen die aansluiten bij hun belevingswereld is een vaste prioriteit voor het Fonds.

In de vorige beleidsperiode signaleerden we dat de ontwikkeling van onderscheidende en oorspronkelijke plannen voor kinder- en jeugdfilms terugliep. Daarom bliezen we in 2017, mede op verzoek van de sector, samen met VPRO, NTR en CoBO *Cinema Junior* nieuw leven in.

In 2018/2019 ging de pilot voor jeugddocumentaires *Dok Junior* van start. Dit samenwerkingsproject met HUMAN, Cinekid en IDFA wordt de komende periode voortgezet. Onze inspanningen voor kinder- en jeugdfilm op het gebied van distributie staan beschreven in de paragraaf zichtbaarheid op pagina 16. De investeringen van het Fonds in kinder- en jeugdfilm en de voortrekkersrol die Nederlandse producties inhoudelijk vervullen, leidt onder meer tot samenwerkingsverbanden met België en Duitsland.

Voor 2021-2024 heeft de minister een nieuw doel aan onze opdracht toegevoegd: het bevorderen van de regionale infrastructuur voor filmeducatiehubs. Zij heeft daarvoor extra geormerkte middelen bij het Fonds belegd. Hiermee is een van de strategische agendapunten van de sector gerealiseerd en wordt het belang erkend van structurele aandacht voor de beeldcultuur waarmee kinderen opgroeien. Het doel is te zorgen dat meer kinderen in het primair en voortgezet onderwijs leren reflecteren op bewegend beeld en zelf ook ervaring opdoen met het creëren ervan. Vooruitlopend op de nieuwe beleidsperiode loopt in 2019 en 2020 een pilot met zogeheten filmeducatiehubs. Dat zijn regionaal ingebedde organisaties voor film die activiteiten voor film- en beelddeducatie in de regio afstemmen en vraag en aanbod samenbrengen. Op basis van de resultaten van de twee pilothubs wordt dit aantal in de komende beleidsperiode uitgebreid naar zes à zeven filmeducatiehubs door het land.

7. PROFESSIONALISERING

“Iedere producent, maar ook iedere regisseur, scenarist, ieder crewlid, iedere acteur. Iedereen wil de beste film maken. Dat lukt vaker niet dan wel. Een goede film maken is immers ontzettend moeilijk en vraagt het uiterste van de mensen die betrokken zijn. Daarom worden goede films gerealiseerd door een team van mensen die echt samen een film aan het maken zijn. In collectiviteit.”

Marleen Slot tijdens haar toespraak na het winnen van het Gouden Kalf voor Beste Film 2019 met *Dirty God*

Professionalisering raakt aan veel onderwerpen en overlapt ten dele met arbeidsmarktknelpunten. De regiegroep Arbeidsmarktagenda Culturele en Creatieve sector schreef onlangs in een brief aan de Tweede Kamer:³ *“vaak is de sector zelf als eerste aan zet, soms is realisatie sterk afhankelijk van overheidsbeleid.”* Dat is ook de manier waarop wij als Fonds onze rol zien: er ligt een eerste en collectieve verantwoordelijkheid bij professionals in de filmsector. Dat neemt niet weg dat we op thema's als organisatiegraad, afspraken in de sector, *fair pay* en continuïteit gericht activiteiten kunnen ondersteunen.

Dit leidde er in de afgelopen periode onder meer toe dat de belangenverenigingen van producenten, FPN, ApN, IPN en DPN de mogelijkheid onderzochten om een alliantie met een gezamenlijk bureau te vormen; de nieuwe belangenvereniging Nederlandse Audiovisuele Producenten Alliantie (NAPA) gaat in 2020 van start. Voor documentaire leidde het overleg tussen NPO, DPN, DDG, NPO-fonds, CoBO en Filmfonds tot positieve resultaten. Als reactie op #MeToo in Nederland werkten niet alleen de belangenverenigingen in de film- en televisiesector samen, maar sloegen zij ook de handen ineen met de podiumkunsten.

In 2018 werd het platform *moeres.online* in het leven geroepen, waarop professionals melding kunnen maken van misstanden als integriteitsschendingen, discriminatie en (seksueel) machtsmisbruik. Het Fonds gaf niet alleen een bijdrage voor het tot stand komen van het meldpunt, maar neemt als werkgever ook deel aan de gedragsregels. Mede dankzij geormerkte middelen die we in 2017 en 2018 beschikbaar konden stellen om de arbeidspositie te versterken, werkte een werkgroep aan een Intentieverklaring voor de audiovisuele sector. De Intentieverklaring omvat gedragsregels en richtlijnen ten aanzien van professioneel handelen en is een sectorspecifieke aanvulling op de Fair Practice Code. Het streven is dat met deze verklaring in 2020 sectorbreed wordt gewerkt; indien nodig kunnen leden door hun vereniging aangesproken worden op de manier waarop deze wordt toegepast. De Intentieverklaring wordt in 2021 geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Ten behoeve van *fair pay* lieten we er in het kader van de subsidieverlening op of kosten marktconform en efficiënt begroot zijn en of ze ook passen bij het filmplan. Daarbij wordt ook gelet op het aantal draaidagen bijvoorbeeld of de post die is begroot voor visual effects.

3 Voortgang Arbeidsmarktagenda Culturele en Creatieve Sector, 11 november 2019

We kunnen in beschikkingen opmerkingen maken dat posten te laag of te hoog begroot lijken, maar in de vrije markt schrijven we zelf als Fonds geen vaste tarieven voor. In ons Financieel en Productioneel Protocol is een aantal artikelen opgenomen met betrekking tot honoraria en eventuele (rechten)vergoedingen en de positie van uitvoerenden. Het Fonds, CoBO en het NPO-fonds hanteerden eerder op onderdelen verschillende begrotingseisen voor aanvragen. Inmiddels zorgen de drie publieke financiers voor betere aansluiting van de financiële kaders op punten als percentages, de kosten die begroot kunnen worden en bevoorschottingsritme.

De positie van documentaireregisseurs en -producenten staat ernstig onder druk, mede door de beperkte budgetten en de toenemende inspanning die van hen wordt gevraagd bij de financiering en uitbreng van producties. Bovengenoemd documentaireoverleg leidde, mede op basis van onderzoek door de DDG, tot een richtlijn voor documentaireregisseurs. Naar aanleiding van een onderzoek van de DPN dat we steunden kwam een financiële richtlijn voor documentaireproducenten tot stand. Die is gericht op de inzet van de beroepsgroep voor zaken als publieksbereik, innovatie en verdere professionalisering van de bedrijfsvoering en is van toepassing op alle productiebegrotingen van lange documentaires die ter beoordeling worden voorgelegd aan één of meerdere financiers of betrokken publieke omroepen.

CONTINUÏTEIT

De ontwikkeling, realisering en uitbreng van een filmproductie is een lang, kapitaalintensief en risicovol proces. Producenten brengen de financiering bijeen en organiseren de cashflow. Waar mogelijk spannen we ons in om continuïteit in de werkpraktijk van producenten te vergroten:

- Voor de bijdragen die het Fonds investeert in een filmproductie geldt een terugbetalingsverplichting vanuit de inkomsten op de film. Het Fonds heeft in 2011 mogelijk gemaakt dat terugontvangen exploitatie-inkomsten niet terugvloeien naar de staatskas, maar 'revolverend' ten goede kunnen komen aan nieuwe filmprojecten van dezelfde aanvrager en aan het nakomen van contractueel overeengekomen afspraken met o.a. regisseurs, scenaristen en investeerders. Aangezien de terugbetaling aan het Fonds pas plaatsvindt nadat marktpartijen en eigen bijdragen zijn terugverdiend, zijn de revolverende middelen niet voor iedere film weggelegd. We raden de sector dan ook aan om, rekening houdend met de investeringen vanuit de markt, met elkaar te komen tot een voorstel voor een betere verdeling van inkomsten. Zo verdienen producenten en hoofdmakers niet alleen aan het maken van de film maar ontvangen ze ook exploitatievergoedingen.
- We hebben de afgelopen jaren overleg gevoerd met verschillende banken en financiële instellingen om te onderzoeken of zij een faciliteit voor tijdelijke overbruggingskredieten kunnen opzetten. Doel daarvan is het liquiditeitsprobleem bij producenten te verhelpen. Veel van de financiering die zij genereren komt namelijk pas rond de première vrij, terwijl de filmopnamen het kostbaarste deel van de productie zijn. Hoewel onze inspanningen nog niet tot het gewenste resultaat hebben geleid, blijven we ons de komende beleidsperiode inspannen om een cashflowfonds tot stand te brengen.

Sommige van bovenstaande actielijnen krijgen de komende beleidsperiode hun beslag of worden dan geëvalueerd. We zullen in 2021-2024 verder vraaggestuurd te werk gaan om de slagkracht van en samenwerking met en in de sector te bevorderen.

RESULTATEN

De Incentive heeft van juli 2014 t/m 2017 ruim € 288 miljoen aan productie-uitgaven gegenereerd.

EFFECTEN

- draagt bij aan internationale samenwerking
- positieve invloed op kwaliteit
- heeft bestaande capaciteit in de markt vergroot
- verbreding naar series heeft positieve invloed op tv-sector en maakt producties met hoog ambitieniveau mogelijk

Olsberg SPI, Evaluation of the Film Production Incentive Scheme in the Netherlands (nov. 2018)

8. INDUSTRIEBELEID

Naast het omschreven cultuurbeleid langs de vier pijlers **talentontwikkeling, vernieuwing, internationalisering** en **professionalisering** voert het Fonds industriebeleid uit met als doel de productieactiviteit te stimuleren en de internationale concurrentiepositie te verbeteren. We geven hieraan invulling met de Film Production Incentive. Op basis hiervan worden bijdragen in de vorm van *cash rebates* verstrekt voor productiekosten van bioscoopfilms en high-end tv-series die aantoonbaar in Nederland worden besteed. De bestedingen in Nederland komen ten goede aan personen en bedrijven uit vele disciplines, waaronder regisseurs en scenaristen maar ook cast, heads of department en crew: directors of photography, editors, componisten, productiondesigners, sounddesigners, visual effects, kostuumontwerp, assisterende crewfuncties en postproductie van beeld en geluid. De beoordeling vindt plaats op grond van financiële, zakelijke en juridische criteria. De betreffende films kunnen al op artistiek-inhoudelijke gronden ondersteund worden door het Fonds, maar het kan ook gaan om vanuit de Nederlandse of internationale markt ontwikkelde projecten.

Bij de speelfilmprojecten (arthouse, cross-over en mainstream) gaat het sinds de start van de Incentive bij ruim de helft van de titels om gestapelde bijdragen uit selectieve middelen in combinatie met een Incentivebijdrage. Van de mainstream speelfilms is tussen 2013 en 2018 zo'n 40% van de titels mede op artistiek-inhoudelijke gronden gesteund.⁴

De Incentive-bijdrage is erop gericht om waarde toe te voegen aan de artistieke, cinematografische kwaliteit en production value en niet om in plaats te komen van reeds bestaande financieringsbronnen. Daarbij draagt de regeling ook bij aan fair pay van betrokken filmprofessionals en filmbedrijven. De regeling blijkt in de afgelopen jaren echter veelal gaten in de financiering te hebben opgevangen, veroorzaakt door afname van investeringen door private partijen, waaronder omroepen, distributeurs en pre-sales. Omdat in Nederland in de afgelopen jaren ook veel publieke financiering is weggevallen, is de impact van de regeling minder groot dan deze in potentie kan zijn.

4 Een aanzienlijk deel van de mainstream titels vond ook de oorsprong in de inmiddels opgeheven automatische Suppletierегeling.

STONES HAVE LAWS

Deze documentaire in het kader van het samenwerkingsproject met het Mondriaan Fonds De Verbeelding, werd geselecteerd voor de IDFA Competition Dutch Documentary en is vertoond op verschillende internationale filmfestivals.

regisseurs: Lonnie van Brummelen en Siebren de Haan **co-regisseur:** Tolin Erwin Alexander **producenten:** Vriza, seriousFilm, Ideal Film

bijdrage Filmfonds: samenwerkingsprojecten – realisering De Verbeelding

AGENDA 2021-2024:

- De pilot voor tv-series speelt in op de steeds grotere verwevenheid tussen de film- en televisie-industrie en is erop gericht te stimuleren dat Nederland aanhaakt bij de internationale ontwikkeling, waarbij aansprekende kwaliteitsseries een vlucht nemen. Tot nu toe kon de pilot nog uit de onderuitputting van het Incentivebudget worden gefinancierd, maar deze reserves zijn wegens het succes van de regeling uitgeput. In 2020 heeft het Fonds een eenmalige extra impuls van 5,5 miljoen euro, maar daarna zou de pilot voor series ten einde komen. Om continuïteit te kunnen bieden is budgetintensivering noodzakelijk, zo betoogt ook de Raad voor Cultuur in zijn av-advies *Zicht op zo veel meer*. Het langetermijnbelang wordt ook onderstreept in de evaluatie door onderzoeksbureau Olsberg SPI. Een structureel budget voor high-end series zou kunnen komen uit een eventuele bijdrage van de exploitatieketen dan wel een verhoogde bijdrage van overheidswege. Wij blijven hierover in gesprek met de betreffende departementen.
- Verdere investering in de ontwikkeling van talent en vaardigheden is noodzakelijk om te groeien en internationaal aan te sluiten. Hiervoor zijn er mogelijkheden via het onder talentontwikkeling genoemde Creative Skills & Talentlab, een zelfstandige ontwikkelplek voor film binnen de BIS waarvoor het Fonds in het kader van de opstart middelen heeft vrijgemaakt, zoals ook beschreven op pagina 22.

ONDERSTEUNENDE FUNCTIE: NETHERLANDS FILM COMMISSION

In het verlengde van de Film Production Incentive heeft de Netherlands Film Commission zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot het serviceloket voor de filmindustrie. De Film Commission speelt een faciliterende en promotionele rol om Nederland als aantrekkelijke coproductiepartner en als productieland voor audiovisuele producties internationaal op de

kaart te zetten. De productieactiviteit in Nederland via onder andere buitenlandse speelfilms, high-end drama en animatieseries is sterk toegenomen, zo ook de zichtbaarheid van Nederland als filmland op buitenlandse markten. Regionaal is een netwerk van film commissions ontstaan en wordt aansluiting gezocht met het internationale netwerk van de AFICI Film Commission waartoe de Nederlandse Film Commissioner als bestuurslid is toegetreden.

In de nieuwe beleidsperiode zal Nederland zich in de mondiale markt voor film duidelijk moeten positioneren en focus aanbrengen. De Film Commission streeft niet alleen naar een versterking van de activiteiten op de toonaangevende markten in Europa en Amerika (Sundance, Berlijn, Cannes, Toronto) maar onderzoekt ook waar juist de potentie en de kansen op groei voor de Nederlandse filmindustrie liggen. Zo zal er een focus blijven op het terrein van animatie en bieden de productiemarkten in het Verenigd Koninkrijk kansen om met het oog op de Brexit een rol in Engelstalige producties te gaan spelen. Ook in de samenwerking met SEE NL en via de online omgeving van de Film Commission kan de aansluiting op de internationale filmindustrie versterkt worden.

De doorontwikkeling van skills en talent in alle disciplines van productie en postproductie is van belang. De Film Commission verkent vanuit de behoefte van de markt op welke terreinen de eigen filmindustrie zich moet ontwikkelen om op het hoogste niveau te kunnen blijven deelnemen aan internationale filmproducties. Ook zal de Film Commission zich blijvend inzetten om het lokale filmbeleid in praktische zin te ondersteunen, zoals in Amsterdam, waar gewerkt wordt aan een nieuw *Protocol Film Amsterdam*.

9. LERENDE ORGANISATIE

In 2018 deed een visitatiecommissie onderzoek naar het beleid en de dagelijkse praktijk van de cultuurfondsen. De commissie gaf in haar rapport aan dat het Fonds een goed functionerende en lerende organisatie is, die een sterke positie heeft in het veld, die veel flankerende taken vervult, actief naar buiten treedt en in nauw contact staat met relevante culturele en commerciële partijen in de sector.

BEOORDELING VAN AANVRAGEN

Het is voor alle (publieke) financiers een gegeven dat het vellen van een volledig objectief oordeel bij de selectie van aanvragen onmogelijk is. Omdat we tegelijkertijd vaak een bepalende rol spelen bij de totstandkoming van projecten, is het voortdurend zoeken naar een overtuigende en nauwkeurige beoordeling van aanvragen. Daar speelt de spanning dat heldere regelgeving als bureaucratie ervaren kan worden. Dat is iets waar we voortdurend alert op moeten zijn. We hebben daarnaast bewust gekozen voor een mix van manieren waarop projecten getoetst worden: via inhoudelijke selectie door filmconsulenten (bij reguliere aanvragen), via inhoudelijke selectie door externe adviseurs in commissies (bij specifieke oproepen in alle categorieën), en op basis van de semiautomatische Incentive zonder inhoudelijke toets. Zoals de visitatiecommissie ook constateerde, wordt het eerstgenoemde filmconsulentenmodel zowel intern als extern als positief ervaren. Het Fonds is zich echter terdege bewust van de positie van de consulenten, vanwege hun bepalende rol in het gehele beoordelingsproces. In aansluiting op hun aanbeveling is periodieke intervisie voor de consulenten eind 2019 ingezet en dit wordt structureel, ook om nieuwe consulenten direct goed te kunnen positioneren in hun rol. We bieden consulenten op maat gesneden trainingen via onder andere de Denkademie.

We hechten als Fonds aan transparante communicatie met onze aanvragers en bieden de mogelijkheid om bij toekenningen én afwijzingen tijdens een gesprek een inhoudelijke toelichting te krijgen op de schriftelijke motivatie. Dit vergt maatwerk en tijd, maar wordt gewaardeerd en betaalt zich terug in een laag aantal bezwaren per jaar.

AANVRAAGPROCEDURES

In het tevredenheidsonderzoek van 2018 kregen we als aandachtspunt mee dat de informatie over de subsidieprocedures voor een – weliswaar kleiner – deel van de aanvragers te onoverzichtelijk en complex blijft. Het is onvermijdelijk dat het verantwoorden van de besteding van publieke middelen een zekere bureaucratie met zich meebrengt, die soms op gespannen voet staat met wensen van aanvragers. Dat betekent niet dat we binnen de afbakening van regelgeving geen vertrouwen en experimenteerruimte bieden. We blijven zoeken naar verbetering. Een stap die we bijvoorbeeld hebben gezet om aanvraagprocedures te vereenvoudigen, is het feit dat we subsidies die beperkt zijn in omvang meteen vaststellen. Zo hoeft een aanvrager na afloop niet te verantwoorden hoe het toegekende bedrag is besteed. Zoals ook genoemd onder diversiteit en vernieuwing onderzoeken we de komende periode voor jonge makers, kunstenaars en autodidacten de mogelijkheden voor werkbeurzen en pitches.

RAFIKI

De Nederlandse minoritaire coproductie *Rafiki* drong in 2018 door tot Un Certain Regard van het filmfestival van Cannes.

De speelfilm reisde erna door naar het Karlovy Vary International Film Festival en naar festivals in Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland.

scenario & regie: Wanuri Kahiu **producent:** Big World Cinema (Zuid-Afrika) **NL coproducent:** Rinkel Film

bijdrage Filmfonds: realisering minoritaire coproductie HBF+NFF Co-production scheme

STAKEHOLDERS

Vanwege de wereldwijd veranderende verhoudingen en de onzekerheid voor onze onafhankelijke audiovisuele sector, moeten we nog meer dan in het verleden de stakeholders meenemen in de keuzes die we voortdurend nemen om flexibel in te spelen op de complexe omgeving. We zoeken verbindingen met partners in binnen- en buitenland en halen input uit het veld op door structureel overleg met onze verenigingen van scenaristen, regisseurs en producenten. Ook nodigen we regelmatig alle belangenverenigingen van filmprofessionals uit om hen te informeren over wat er speelt in de sector en van hen te horen hoe ze daarnaar kijken. Voor de komende periode verkennen we de levensvatbaarheid van een Raad van Advies als aanvullend instrument om inzichten te verkrijgen en die mee te kunnen nemen in beleidsvorming en evaluatie.

TEVREDENHEIDSONDERZOEK

In de afgelopen jaren is de waardering voor onze dienstverlening hoger dan in 2014. Dat blijkt uit het tevredenheidsonderzoek dat we in 2018 hielden onder aanvragers. Respondenten waarden de flexibelere inrichting van de ontwikkelingsfase, de internationale samenwerking, de invoering van de Film Production Incentive en de informatievoorziening via de website. Onze organisatie wordt omschreven als deskundig en met praktijkervaring en het meedenken, de persoonlijkere benadering en de efficiëntie worden op prijs gesteld.

Een kwart van de respondenten beschrijft het een verbetering te vinden als we meer aandacht zouden geven aan diversiteit (waaronder ook aan jong en nieuw talent), aan innovaties en experimenten, aan risico's en durf. Uit deze aanbeveling blijkt een spanningsveld, waar we ons als publiek cultuurfonds voortdurend toe zullen moeten houden. We willen namelijk zoveel mogelijk vertrouwen en ruimte geven aan al het talent dat Nederland rijk is, maar zullen óók altijd makers moeten teleurstellen. Dat gold in de afgelopen jaren steeds voor ongeveer de helft van de aanvragen die we binnenkregen. We zijn daarom ook gehouden aan zorgvuldige onderbouwing van toe- en afwijzingen en aan verantwoording. We zijn ervan overtuigd dat de in dit beleidsplan beschreven maatregelen hierin een belangrijke stap vooruit betekenen.

DUURZAAMHEID

We beschouwen duurzaamheid als een vanzelfsprekende en belangrijke ontwikkeling in de audiovisuele sector en verwachten dat subsidieontvangers zich inspannen om steeds duurzamer te ontwikkelen en te produceren. Het onderling delen van kennis en ervaringen stimuleren we waar mogelijk. Op projectbasis financieren we workshops over het verduurzamen van departementen en de films van het samenwerkingsproject Kort! worden duurzaam geproduceerd. Voor de komende periode zoeken we verdere mogelijkheden om de sector hierin te ondersteunen, bijvoorbeeld in de vorm van gerichte pilots.

BIJLAGE 1. MEERJARENBEGROTING 2021-2024

Binnen de financiële middelen van het Fonds wordt een breed scala aan filmactiviteiten en filmproducties in de verschillende stadia van ontwikkeling, realisering en distributie ondersteund. Met het wegvallen van publieke financiering en dalende investeringen vanuit een sterk veranderende markt blijft de druk op de beperkte selectieve middelen van het Fonds onverminderd hoog. Daarnaast zou – in het kader van een integraal film- en mediabeleid – een verruiming van het budget van de Production Incentive voor high-end series noodzakelijk zijn.

Het financiële kader dat het ministerie van OCW aan het Fonds beschikbaar stelt, blijft ten opzichte van 2020 nagenoeg gelijk, zij het dat de eenmalige verhoging van 5,5 miljoen euro voor high-end series niet gecontinueerd wordt. Datzelfde geldt voor de middelen die het Fonds in de beleidsperiode 2017-2020 nog kon onttrekken aan het bestemmingsfonds voor talentontwikkeling. De extra middelen voor Talentontwikkeling & Vernieuwing die het Fonds ontvangt, nemen ook in omvang af, maar op hoofdlijnen blijft de inspanning om in talent en innovatie te investeren overeind. Het Fonds behoudt daarnaast de mogelijkheid om extra in filmeducatiehubs te investeren.

De meerjarenbegroting is opgesteld conform de inrichtingseisen van het ministerie van OCW en de gestelde richtlijnen in het beleidskader voor het Filmfonds. De baten en lasten worden in deze tekst op hoofdlijnen toegelicht. Ten aanzien van de reservevorming heeft het Ministerie van OCW een norm van 3% gesteld die het Fonds als algemene reserve dient aan te houden. De reservevorming wordt in afstemming met het Ministerie van OCW op het gewenste niveau gebracht.

BATEN

Bijdragen

Voor de periode 2021-2024 bedraagt het financiële kader 56,8 miljoen euro op jaarbasis inclusief een jaarlijkse korting van 153.507 euro. De extra middelen voor Filmeducatie, Talentontwikkeling & Vernieuwing maken deel uit van dit kader.

In de begroting gaat het Fonds ook uit van een jaarlijkse projectsubsidie op grond van het Internationaal Cultuurbeleid en de loon- en prijsbijstelling vanaf 2019 die beide nog in het financieel kader verwerkt worden. De totale baten van het Fonds bedragen daarmee jaarlijks 59,15 miljoen euro. Voor 2024 vallen de baten vooralsnog 2,3 miljoen euro lager uit, aangezien voor dat jaar de projectbijdrage voor Filmeducatie nog niet zeker is.

Opbrengsten

De directe opbrengsten van het Fonds bestaan uit lager vastgestelde en ingetrokken bijdragen alsmede uit overige inkomsten. Het Fonds ontvangt geen sponsorinkomsten. Lager vastgestelde bijdragen en eventuele rentebaten komen ten goede aan het Bestemmingsfonds OCW. Overige inkomsten komen ten goede aan de Algemene Reserve. Hieronder zijn inkomsten op grond van de Production Incentive opgenomen. Deze worden besteed aan aanvullende en steekproefsgewijze controlewerkzaamheden en audits.

LASTEN

Apparaatslasten

De begrote apparaatslasten in verhouding tot het totale financiële kader bedragen 8%. Dit is iets hoger dan waar het ministerie in het beleidskader van uitgaat, maar ligt wel in lijn met de huidige situatie. Het Fonds verzoekt het ministerie dan ook in te stemmen met dit percentage voor de beleidsperiode 2021-2024.

Binnen het totaal van apparaatslasten blijven de beheerslasten min of meer op gelijk niveau. Met de uitbreiding van de formele taken en activiteiten van het Fonds is met name de personele inzet binnen de activiteitenlasten in de loop der jaren versterkt. Zo zijn in een veranderend film- en medialandschap de subsidieactiviteiten verbreed naar onder andere immersieve en interactieve producties, high-end tv-series, broedplaatsen en filmeducatie. Daarnaast voert het Fonds in directe samenhang met zijn centrale rol als financier ook een aantal ondersteunende functies uit, zoals de Film Commission in het kader van het industriebeleid, internationale activiteiten en het verrichten van analyse en onderzoek. Met het verdwijnen van andere stimuleringsfondsen en instituten is het noodzakelijk dat het Fonds zijn rol daarin blijft nemen.

Activiteitenlasten

Het totale budget voor filmproducties en filmactiviteiten bedraagt met 54,4 miljoen euro 92% van het totale budget.

Ten opzichte van de huidige beleidsperiode wordt ter verhoging van de kwaliteit en het vergroten van het bereik de budgetintensivering voor ontwikkeling, realisering en distributie van filmproducties gecontinueerd. Het budget voor ontwikkeling komt daarmee uit op 4,5 miljoen euro. Ter vergelijking, het ontwikkelingsbudget in 2013 bedroeg 1,5 miljoen euro. Met de verhoging is er een beter evenwicht met realisering en wordt meer nadruk gelegd op de inhoudelijke en productionele ontwikkeling van films. In het licht van de verdrinking van het Nederlandse aanbod is het budget voor distributie verdubbeld. Vanuit de basisbijdrage en de extra middelen in het kader van het Internationaal Cultuurbeleid worden de internationale activiteiten van het Fonds voortgezet.

FINANCIËLE SAMENVATTING

BATEN	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
BIJDRAGEN	€ 59.154.961	€ 234.319.844
OPBRENGSTEN	€ 0	€ 0
RENTE	€ 0	€ 0
BESTEMMINGSFONDS	€ 0	€ 0
TOTAAL BATEN	€ 59.154.961	€ 234.319.844
LASTEN	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
BEHEERSLASTEN - Personeel	€ 1.378.931	€ 5.515.723
BEHEERSLASTEN - Materieel	€ 910.226	€ 3.640.904
	€ 2.289.157	€ 9.156.627
ACTIVITEITENLASTEN - Personeel	€ 2.456.174	€ 9.824.694
ACTIVITEITENLASTEN - Materieel	€ 5.000	€ 20.000
APPARAATSKOSTEN	€ 4.750.330 8%	€ 19.001.321
ACTIVITEITENLASTEN - Subsidieverlening & Overige Activiteiten	€ 54.404.631 92%	€ 215.318.523
TOTAAL LASTEN	€ 59.154.961	€ 234.319.844

ROBERT F. KENNEDY FUNERAL TRAIN: THE PEOPLE'S VIEW

Deze filmische bespiegeling met foto's, home movies, getuigenverslagen en een originele geluidsopname werd geselecteerd voor de Bright Future sectie van IFFR 2019. Gerealiseerd in het kader van Onderzoek & Experiment.

scenario, regie en producent: Rein Jelle Terpstra **bijdrage Filmfonds:** realisering

SPECIFICATIE BATEN

BIJDRAGEN	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
Ministerie van OCW - Basisbijdrage (2021-2024)	€ 52.470.991	€ 209.883.964
Ministerie van OCW - Talentontwikkeling en vernieuwing (1e tranche)	€ 846.000	€ 3.384.000
Ministerie van OCW - Talentontwikkeling en vernieuwing (2e tranche)	€ 1.337.500	€ 5.350.000
Ministerie van OCW - Continuering investering filmeducatie	€ 2.300.000	€ 6.900.000
	€ 56.954.491	€ 225.517.964
Ministerie van OCW - Korting (B-lijsten)	-€ 153.507	-€ 614.028
	€ 56.800.984 ¹	€ 224.903.936
Ministerie van OCW - Projectsubsidie Internationaal Cultuurbeleid (ICB)	€ 860.250	€ 3.441.000
Ministerie van OCW - Projectsubsidie Eurimages	PM	PM
Ministerie van OCW - Loon- en prijsbijstelling 2019	€ 1.493.727	€ 5.974.908
	€ 59.154.961 ²	€ 234.319.844
Subtotaal Bijdragen	€ 59.154.961	€ 234.319.844

1 De bijdrage voor filmeducatie is toegezegd tot en met 2023. De normbegroting voor 2024 wordt daarom vooralsnog met € 2.300.000 verminderd

2 De projectsubsidies voor ICB, Eurimages en loon- en prijsbijstelling 2019 worden in 2020 verwerkt in het financieel kader

OPBRENGSTEN**Normbegroting 2021****Totaalbegroting 2021-2024****1. Directe opbrengsten:**

Lager vastgestelde en ingetrokken bijdragen

€ 0

€ 0

Overige directe opbrengsten

€ 0

€ 0

2. Indirecte opbrengsten:

Projectcontrolling/ Audits

€ 0

€ 0

Overige opbrengsten

€ 0

€ 0

Subtotaal Opbrengsten**€ 0****€ 0****Subtotaal Rente****€ 0****€ 0**

SPECIFICATIE LASTEN

SPECIFICATIE BELEIDSINSTRUMENTARIUM

(regelingen & ondersteunende functies excl. apparaatskosten)

	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
Deelreglement Ontwikkeling	€ 4.500.000	€ 18.000.000
Deelreglement Realisering	€ 23.764.029	€ 95.056.116
Stimuleringsmaatregel Filmproductie in Nederland (Film Production Incentive)	€ 19.250.000	€ 77.000.000
	€ 47.514.029	€ 190.056.116
Deelreglement Distributie	€ 1.985.000	€ 7.940.000
Deelreglement Filmactiviteiten ¹	€ 4.475.000	€ 15.600.000
Eurimages	€ 0	€ 0
Film Commission, Internationale Activiteiten, Onderzoek en Duurzaamheid	€ 430.602	€ 1.722.407
	€ 54.404.631	€ 215.318.523

¹ In de begroting zijn de activiteiten in het kader van filmeducatie verwerkt tot en met 2023

SPECIFICATIE FILMPRODUCTIE

(totaal ontwikkeling en realisering inclusief internationale coproducties)

	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
Speelfilm (incl. lange animatiefilm)	€ 21.530.000	€ 86.120.000
Documentaire	€ 3.299.500	€ 13.198.000
Korte Animatie	€ 922.000	€ 3.688.000
Onderzoek & Experiment	€ 1.355.000	€ 5.420.000
Overige (korte) filmproducties en single plays	€ 1.157.529	€ 4.630.116
Film Production Incentive	€ 19.250.000	€ 77.000.000
	€ 47.514.029	€ 190.056.116

SPECIFICATIE INTERNATIONALE ACTIVITEITEN / ICB²

	Normbegroting 2021	Totaalbegroting 2021-2024
Internationale promotie/distributie & festivalselectie Nederlandse film	€ 175.000	€ 700.000
Internationale filmbijeenkomst Nederland	€ 100.000	€ 400.000
Internationale activiteiten	€ 220.000	€ 880.000
Film Commission	€ 160.000	€ 640.000
Internationale Training & Labs	€ 235.000	€ 940.000
Personele lasten ICB	€ 65.260	€ 261.039
	€ 955.260	€ 3.821.039
Internationale minoritaire coproductie (ontwikkeling & realisering)	€ 3.450.000	€ 13.800.000
	€ 4.405.260	€ 17.621.039

2 Alle internationale activiteiten maken onderdeel uit van de activiteitenlasten (zie specificatie beleidsinstrumentarium)

BIJLAGE 2. METING DOELSTELLINGEN REGELINGEN

STREEFAANTALLEN

Zoals in het beleidsplan staat beschreven, is het cruciaal voor het Fonds om in te kunnen spelen op de voortdurend veranderende omgeving.

Wanneer we de flexibiliteit houden om ons niet op vastomlijnde streefaantallen vast te leggen en de mogelijkheid tot verschuivingen – binnen en tussen categorieën – open houden, doen we onze missie recht aan.

PARAMETERS

In relatie tot de doelstellingen en prioriteiten van het Fonds definieerden we een aantal parameters, die we nog steeds relevant achten en die we dus ook de komende periode blijven monitoren.

- Internationale positie en internationaal succes van de filmsector: gemeten naar successen op buitenlandse festivals (selecties en prijzen), naar aantal internationale coproducties en naar internationale exploitatieresultaten en sales.
- Publieksbereik en marktaandeel: gemeten naar het aandeel in bezoekers/kijkers op de verschillende distributieplatforms, voor zover gegevens openbaar en verifieerbaar zijn.
- Productieactiviteit (en in het verlengde daarvan kansen voor werkgelegenheid, innovatie en talentontwikkeling): gemeten naar de omvang van de besteding van productiekapitaal in Nederland voor (internationale) filmproducties.
- Talentontwikkeling: het evenwicht tussen het aantal producties waarbij beginnende regisseurs of scenaristen betrokken zijn en producties van ervaren makers.

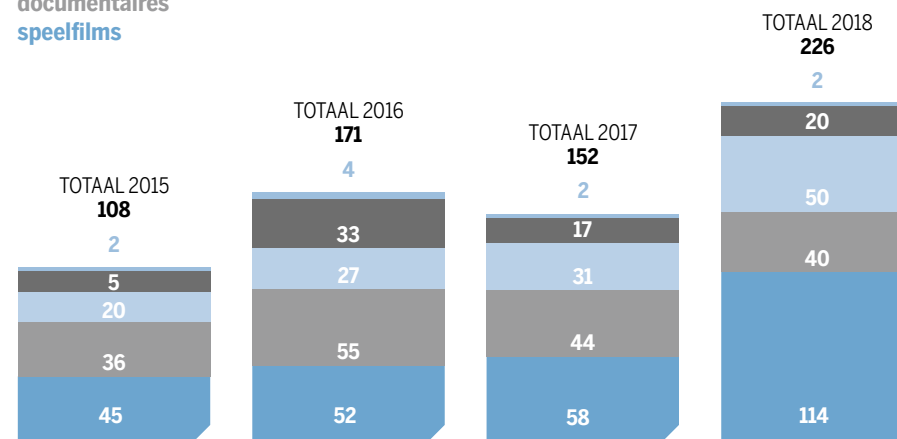
INTERNATIONALE FESTIVALSELECTIES

	2015	2016	2017	2018
Internationale festivals met Nederlandse films in de selectie	432	540	491	452
Vertoningen van Nederlandse films op internationale festivals	1392	1484	1407	1248
Overige vertoningen van Nederlandse films (retrospectieven, theaters, ambassades etc.)	170	316	69	193

(Bron: EYE)

INTERNATIONALE PRIJZEN

prijzen voor personen
animatie
shorts
documentaires
speelfilms

INTERNATIONALE COPRODUCTIES

Jaar	Totaal speelfilms gesteund	Waarvan majoritaire coproductie	%
2015	19	14	74%
2016	18	12	67%
2017	18	14	57%
2018	24	12	50%
2019	31	17	55%

(INTER)NATIONALE RESULTATEN

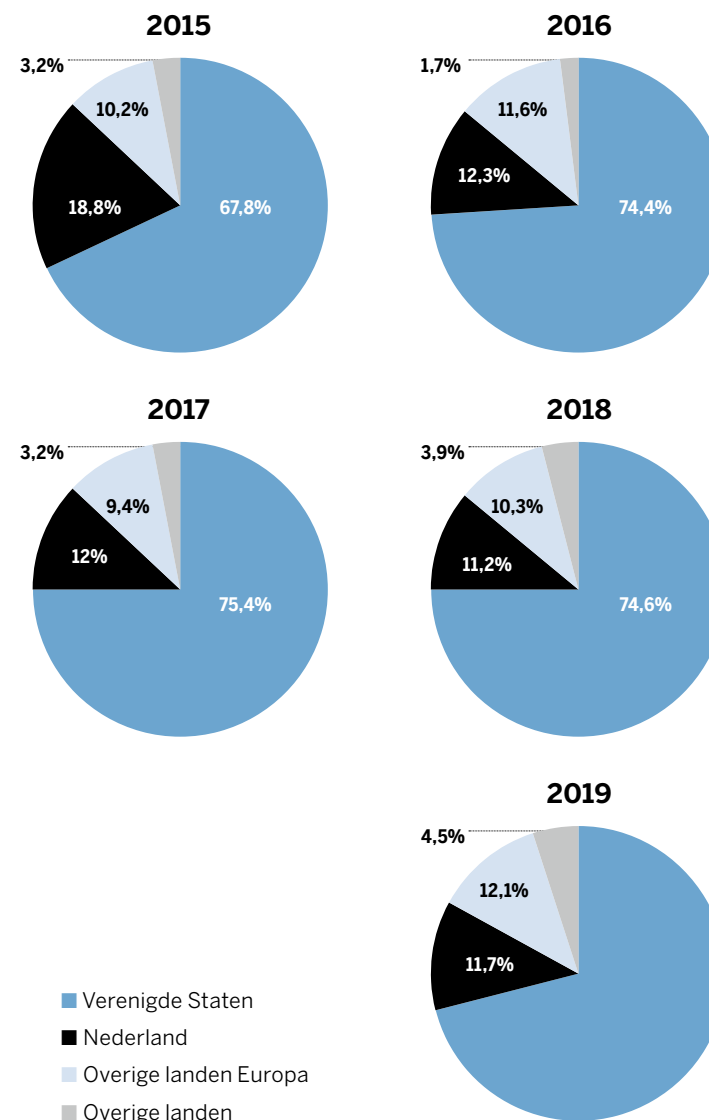
Het is zowel voor producenten als voor het Fonds van belang om een betrouwbaar en actueel inzicht te hebben in de resultaten van films. Daarbij gaat het om de financiële resultaten – in de Benelux en in andere landen en territoria – in de bioscoop en op alle andere platforms alsmede om internationale sales. Om hierin inzicht te verkrijgen geldt voor producenten van toegekende filmproducties een jaarlijkse rapportageverplichting aan het Fonds, maar de manier waarop deze resultaten worden bijgehouden was tot nu toe niet uniform. Het Fonds heeft daarom een exploitatiedatabase ontwikkeld die zowel aan het Fonds als aan producenten inzicht biedt in de resultaten per film en totaal. Vanaf 2020 wordt dit programma stapsgewijs ingevoerd, zodat het Fonds in een later stadium over de cumulatieve resultaten kan rapporteren. In de tool worden ook festivalselecties en prijzen van de betreffende films opgenomen.

MARKTAANDEEL

De verschillende distributieplatforms waartegen het marktaandeel voor de Nederlandse film kan worden afgezet zijn de bioscopen, televisie, dvd/blu-ray en VOD.

Bioscopen

In de bioscopen en filmtheaters was het marktaandeel voor de Nederlandse film in bezoekers tussen 2015 en 2019 als volgt:

Een substantieel aantal Nederlandse titels behaalt in de bioscopen een noemenswaardig bezoekersaantal, zo blijkt uit de Gouden, Platina en Diamanten Films voor speelfilm, en Kristallen Films voor documentaire die het Nederlands Film Festival en het Fonds in de afgelopen jaren hebben uitgereikt:

	Gouden Films 100.000 bezoekers	Platina Films 400.000 bezoekers	Diamanten Films 1.000.000 bezoekers	Kristallen Films 10.000 bezoekers
2015	18	2	0	4
2016	15	3	0	7
2017	16	0	0	4
2018	14	2	0	7
2019	14	2	0	3

Televisie

Op de publieke en commerciële omroepen werden Nederlandse filmproducties tussen 2012 en 2018 als volgt bekeken:

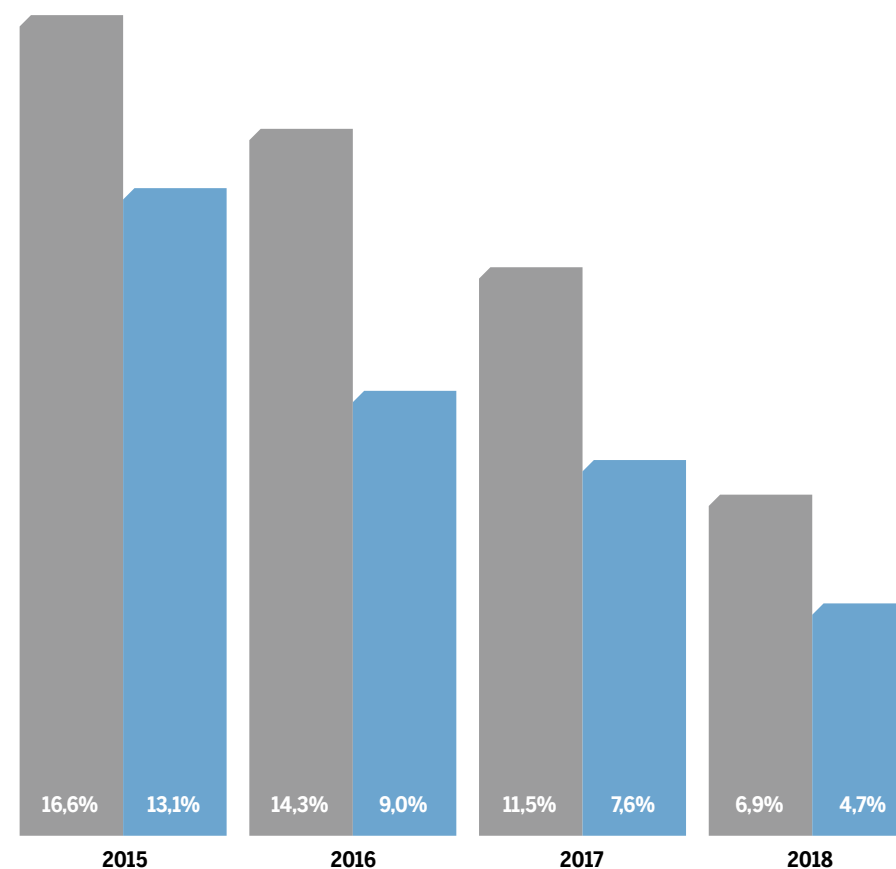
Jaar	Aantal kijkers in miljoenen
2012	35,0
2013	48,0
2014	43,5
2015	43,6
2016	46,1
2017	43,3
2018	68,4

Dvd en blu-ray

Waar de omzet van dvd-/blu-ray-verkoop en -verhuur in 2005 nog € 435 miljoen bedroeg, halveerde deze markt tussen 2015 en 2018 van € 100 miljoen naar € 52 miljoen. In dit instortende marktsegment nam ook het Nederlands marktaandeel af; zo daalde het in omzet naar een marginale 4,7%.

Marktaandeel Nederlandse films op dvd/blu-ray in eenheden

Marktaandeel Nederlandse films op dvd/blu-ray in omzet

PENOZA: THE FINAL CHAPTER

Penoza is een vervolg op de succesvolle televisieserie, die eind december de Platina Filmstatus bereikte voor het behalen van 400.000 bezoekers in de bioscoop. De film was de best bezochte Nederlandse productie in 2019.

scenario en regie: Diederik van Rooijen **producent:** NL Film **bijdragen Filmfonds:** realisering mainstream, Film Production Incentive, distributie

VOD

Naast de bioscoop wordt in de Video On Demand (VOD)-markt de grootste omzet behaald. Omdat, anders dan in andere Europese landen, in Nederland geen wettelijke verplichting bestaat tot datatransparantie, rapporteert geen van de VOD-providers op omzet, SVOD/TVOD/AVOD-verhouding, meest bekeken producties of het marktaandeel van Nederlandse titels. Het totaalbeeld voor het marktaandeel en bereik van Nederlandse films en series is daarmee niet inzichtelijk. In zijn Film Facts & Figures publiceert het Fonds jaarlijks geschatte totaalomzetten, die met name een sterke groei van het SVOD-segment (abonnee-VOD) laten zien, dat tussen 2015 en 2018 meer dan verdubbelde van € 126 miljoen naar € 284 miljoen. De totale VOD-markt groeide naar € 324 miljoen. In 2018 was daarmee voor het eerst de totale VOD-omzet groter dan de bioscooprecette (van € 312 miljoen):

	2015	2016	2017	2018
TVOD/EST	€ 30	€ 35	€ 35	€ 40
NETFLIX	€120	€ 168	€ 204	€ 220
VIDEOLAND <small>BY RTL</small>	€ 6	€ 9	€ 22	€ 32
kpn Ziggo	nb	nb	nb	€ 32
VOD TOTAAL	€ 156	€ 212	€ 261	€ 324

BESTEDING PRODUCTIEKAPITAAL

De omvang van de besteding van productiekapitaal in Nederland voor (internationale) filmproducties wordt per 2016 jaarlijks gerapporteerd door het Creatief Kapitaal om de effecten van de Production Incentive te meten.

DOORSTROOM VAN TALENT

De kansen voor beginnende makers om door te stromen zijn een belangrijke graadmeter voor het effect van regelingen. Over de eerste drie jaar van de beleidsperiode zijn deze gegevens in kaart gebracht: zeventien scenaristen die in 2017-2019 werden ondersteund via verschillende talentontwikkelingsprogramma's voor nieuw talent, kregen een volgende toekenning binnen de talentontwikkelingsprogramma's. Acht scenaristen die in 2017-2019 via verschillende talentontwikkelingsprogramma's voor nieuw talent subsidie ontvingen, kregen erna een reguliere toekenning.

Vierendertig (schrijvend) regisseurs die in 2017-2019 een toekenning kregen via verschillende talentontwikkelingsprogramma's voor nieuw talent, ontvingen een volgende toekenning binnen de talentontwikkelingsprogramma's. Drieëntwintig (schrijvend) regisseurs die in 2017-2019 ondersteund werden via verschillende talentontwikkelingsprogramma's voor nieuw talent, kregen erna een reguliere toekenning.

BIJLAGE 3. ONDERZOEKSAGENDA

Onderstaande onderzoeksagenda wordt jaarlijks geactualiseerd en indien nodig aangevuld.

onderzoekstopic	agenda	planning
Film Facts & Figures of the Netherlands	Inventarisatie en publicatie kerncijfers Nederlandse filmsector	Jaarlijks, rapportage eerste helft van het jaar
Netherlands Film Production Incentive	Monitor productievolume & financiering NL (co)producties en conjunctuurbarometer	Jaarlijks, rapportage eerste helft van het jaar
Netherlands Film Production Incentive	Evaluatie effecten 2018-2021	Eerste helft 2022
Tevredenheidsonderzoek	Onder meer waardering dienstverlening, gebruiksvriendelijkheid website en informatievoorziening	Uitvoering en rapportage eerste helft 2022

KHATA

Aiman Hassani schreef en regisseerde Khata. De korte fictiefilm is gerealiseerd in het kader van Centraal, - een televisiereeks die zich afspeelt rondom Rotterdam Centraal - het ontwikkelingstraject voor fictie-scenaristen en regisseurs.

scenario: Aiman Hassani, Britt Snell **regie:** Aiman Hassani **producent:** Interakt **bijdrage Filmfonds:** samenwerkingsprojecten – ontwikkeling en realisering Centraal

BIJLAGE 4. SAMENWERKING CULTUURFONDSEN

De rijkscultuurfondsen spelen een centrale rol in het culturele en artistieke leven van Nederland. Ze stimuleren ontwikkeling en vernieuwing in de cultuursector, maar zorgen ook voor continuïteit die doorgroei mogelijk maakt. Ze vervullen zodoende, samen met de Basisinfrastructuur (BIS), een infrastructurele taak in het cultuurbestel. De rijkscultuurfondsen zijn op veel terreinen actief, zowel nationaal als internationaal en binnen alle cultuurdisciplines: beeldende kunst, podiumkunsten, film, creatieve industrie, erfgoed, cultuurparticipatie, -educatie en letteren. In deze rolverdeling zijn de fondsen niet alleen deskundig uitvoerder, maar ook belangrijk initiatiefnemer en beleidsvoorbereider op hun terreinen. Inhoudelijke kennis speelt hierbij een prominente rol, maar ook de relatieve afstand waarmee de fondsen als zelfstandige bestuursorganen tot de politiek en het cultuurbeleid staan. Het belang van deze relatief onafhankelijke positie voor het kunstenveld werd benadrukt door de Visitatiecommissie Cultuurfondsen 2018.

Naast bemoeienis met de afzonderlijke disciplines en sector-overstijgende beleidsterreinen voelen de fondsen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een integrale visie op de cultuursector als geheel. In het belang hiervan hebben de fondsen in de loop der jaren de strategische samenwerking versterkt, zowel lokaal en regionaal, nationaal als over de grenzen. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn de zorg voor een gezonde balans tussen continuïteit en vernieuwing, aanbod en afname, en afstemming tussen lokaal, regionaal, landelijk en internationaal beleid. Door hun relatief onafhankelijke positie kunnen fondsen binnen het Nederlandse cultuurbeleid vorm en inhoud geven aan een dynamische wisselwerking tussen beleid en praktijk.

De veranderingen in het cultuurstelsel per 2021 maken dat er een nieuwe balans moet worden gevonden tussen rijks-, regionaal en door de fondsen ondersteund aanbod. Vanuit de rol als beleidsvoorbereider op hun terreinen zullen de fondsen hun gezamenlijke, inhoudelijke inbreng blijven leveren voor een heldere afstemming en rolverdeling, in overleg met alle actoren, waarbij met name het functioneren van de driehoek OCW – fondsen – Raad voor Cultuur bijzondere aandacht moet krijgen.

SAMENWERKING

De onderlinge strategische en beleidsmatige samenwerking is inmiddels structureel ingebed in de praktijk van de fondsen. Ook in de nieuwe cultuurperiode zullen de fondsen gezamenlijk invulling geven aan discipline-overstijgende activiteiten, internationale beleidsaangelegenheden en projecten, en de communicatie met het Caribisch deel van het Koninkrijk, waarbij steeds zal worden afgewogen voor welke fondsen en voor welke makers en instellingen samenwerking het meest relevant is. Dit heeft in de afgelopen jaren geresulteerd in verschillende onderlinge samenwerkingsverbanden, gedeelde regelingen en programma's, waarvan vele inmiddels een structureel karakter hebben en ook na 2021 zullen worden voortgezet. In sommige gevallen zijn hier ook private fondsen als partner bij betrokken. Een overzicht van samenwerkingsverbanden en -regelingen staat onderaan deze tekst.

AANDACHT VOOR CROSS-SECTORALE EN INTERDISCIPLINAIRE AANVRAGEN

Ook in de nieuwe beleidsperiode borgen de fondsen dat aanvragen, die discipline overstijgend en inhoudelijk interessant zijn, voor een bijdrage in aanmerking komen. Voor aanvragers die opereren op het snijvlak van de werkterreinen van de fondsen stemmen de fondsen hun regelingen af en/of verwijzen zij naar elkaar door. In 2017 stelden de zes fondsen gezamenlijk één aanspreekpunt in voor cross-sectorale vragen, dat ook in de komende cultuurperiode zal worden gecontinueerd. Zowel projecten die meerdere cultuurgebieden combineren als projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben, kunnen bij het aanspreekpunt terecht voor advies.

Hierbij kan worden opgemerkt dat alle fondsen inmiddels interdisciplinair opereren. Ze hebben specifieke regelingen voor innovatieve en vernieuwende projecten waarbinnen verbindingen met andere disciplines worden aangemoedigd. Het aantal mogelijkheden voor ondersteuning van grensverleggende, vernieuwende of cross-disciplinaire projecten bij de fondsen is de afgelopen jaren flink uitgebreid. Daarmee wordt niet alleen de samenwerking tussen de fondsen verder versterkt, maar zijn ook de verbindingen tussen de disciplines vergroot en de versnippering van aanvragen verminderd.

De fondsen zien het als hun taak vinger aan de pols te houden van de ontwikkelingen in de kunsten en in het veld en daarbij passen een open blik en de bereidheid tot verandering. Waar verbeteringen mogelijk zijn zullen de fondsen die toepassen, bij voorbeeld in de wijze waarop de mogelijkheden en ruimte voor ondersteuning van cross-disciplinaire en nieuwe vormen zichtbaar worden gemaakt.

INTERNATIONAAL

Ook buiten de landsgrenzen trekken de fondsen waar mogelijk en zinvol gezamenlijk op. De hiervoor geoordeelde ICB-middelen worden ingezet om de internationale positie van kunst en cultuur uit Nederland te stimuleren, te markeren en de internationale samenwerking te bevorderen. Met name bij grootschalige internationale manifestaties en campagnes heeft samenwerking meerwaarde, maar ook kleinschaliger thematische projecten, zoals die gericht op kinder- en jeugdcultuur, waarbij twee of meer fondsen de krachten bundelen zijn succesvol. De inzet en ondersteuning van de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland is daarbij essentieel. De fondsen hechten eveneens groot belang aan een vruchtbare samenwerking met Dutch Culture op basis van een heldere afstemming en rolverdeling. Samen met Dutch Culture zullen de fondsen zich inspannen om die samenwerking de komende periode verder te optimaliseren. De fondsen volgen het Beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2021-2024 dat meer ruimte en flexibiliteit biedt om de internationale ambities van de fondsen te kunnen realiseren.

CARIBISCH DEEL VAN HET KONINKRIJK

In het beleidskader 2021-2024 wordt de fondsen gevraagd hun regelingen ook open te stellen voor het Caribisch deel van het Koninkrijk en daarbij aandacht te hebben voor de toegankelijkheid op de eilanden. De fondsen willen in dit kader gezamenlijk onderzoeken hoe zij de communicatie met de eilanden kunnen versterken.

HUMAN NATURE

Human Nature is gerealiseerd in het kader van Ultrakort – een competitie voor ultrakorte animatiefilms. De film werd in 2019 geselecteerd voor de Gouden Kalf-competitie in de categorie Korte Film.

scenario: Britt Snel **regie:** Sverre Frederiksen **producent:** Family Affair Films **bijdrage Filmfonds:** samenwerkingsprojecten - realisering Ultrakort

VADER

Isabel Lamberti maakte de korte documentaire *Vader* binnen het samenwerkingsproject Teledoc Campus. De film ging tijdens Locarno 2019 in wereldpremière en werd tijdens het Nederlands Film Festival genomineerd voor het Gouden Kalf Beste Korte Documentaire 2019.

scenario en regie: Isabel Lamberti **producent:** IJswater Films **bijdrage Filmfonds:** samenwerkingsprojecten - Teledoc Campus

STRUCTUREEL OVERLEG

Om hun effectiviteit verder te vergroten hebben de fondsen ook op collegiaal niveau hun samenwerking geïntensiveerd. Er is structureel overleg van de directeuren over strategie en (beleids)ontwikkeling. Medewerkers van de fondsen nemen deel aan een gezamenlijke werkgroep diversiteit waarin ook de private fondsen vertegenwoordigd zijn. De juristen van de fondsen hebben periodiek overleg. Zij hebben, conform de aanbeveling van de visitatiecommissie, de onderlinge performance inzake bezwaren vergeleken. Controllers bespreken zaken die de financiën aangaan en stemmen begrotingsbeheer en verantwoording af. Ict-medewerkers vervangen elkaar bij afwezigheid en wisselen informatie uit. Er is halfjaarlijks overleg van communicatiemedewerkers voor kennisdeling op het gebied van communicatiebeleid, onder meer richting potentiële aanvragers. De vijf personeelsvertegenwoordigingen en de ene ondernemingsraad wisselen onderling kennis uit. Ook op het gebied van HR wordt expertise gedeeld. Daarnaast is er de werkgroep onderzoek fondsen die zich buigt over evaluaties en onderzoek, die samen met het ministerie van OCW optrekt. In het kader van de Europese privacywetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die mei 2018 in werking trad, benoemden de fondsen gezamenlijk een onafhankelijke functionaris gegevensbescherming (FG) die toezicht houdt op en adviseert over de naleving van de verordening. De fondsen constateren dat de inmiddels ontwikkelde overlegstructuur de benodigde houvast biedt voor het bewaken van de balans tussen samenwerking waar het kan en autonomie/maatwerk waar het moet.

STEDELIJKE REGIO'S

Naar aanleiding van de opgestelde regioprofielen hebben de fondsen gesprekken gevoerd met de vijftien stedelijke regio's over betere, mogelijk soms zelfs andere, samenwerkingen en allianties die in de toekomst beter het belang van de regionale infrastructuur ondersteunen. Momenteel werken de fondsen vooral samen met regio's, die niet noodzakelijk samenvallen met de vijftien stedelijke regio's. Daarbij is sprake van maatwerk per fonds en per discipline. Desalniettemin is de inzet van de fondsen gericht op betere afstemming, samenwerken waar dat kan en een intensievere uitwisseling van relevante ontwikkelingen.

CODES

De fondsen handelen naar de Governance Code Cultuur; een afvaardiging van de directeuren was namens alle fondsen betrokken bij de totstandkoming van de hernieuwde code die door Cultuur+Ondernemen in 2019 werd uitgebracht. De komende beleidsperiode zullen de fondsen extra aandacht besteden aan de nieuwe *Code Diversiteit & Inclusie* en de *Fair Practice Code* die de fondsen – toegesneden op iedere deelsector - als subsidievoorwaarde hanteren. Ook bij de vernieuwing van de *Code Diversiteit & Inclusie* waren de fondsen inhoudelijk betrokken. De *Fair Practice Code* maakt deel uit van de door de cultuursector breed gedragen 'Arbeidsmarktagenda voor de Culturele en Creatieve Sector 2017-2023'. Een vertegenwoordiging van de fondsen heeft zitting in de Regiegroep Uitvoering Arbeidsmarktagenda die de voortgang van de agenda bewaakt en begeleidt. De Regiegroep wordt in 2020 omgevormd tot een nieuwe ondersteuningsstructuur, het Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst (PACCT), waarin de cultuurfondsen eveneens vertegenwoordigd zullen zijn.

OVERZICHT SAMENWERKINGSVERBANDEN EN -REGELINGEN FONDSEN

samenwerkende fondsen	samenwerking / regeling	beschrijving
Filmfonds en Mondriaan Fonds	De Verbeelding	Films op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Letterenfonds	Literatuur op het Scherm	Dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk in het digitale domein.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Voorlichting talent binnen en buiten het kunstvakonderwijs	De fondsen geven gezamenlijk voorlichting over o.a. talentontwikkeling en regelingen bij de fondsen. Dit gebeurt binnen en buiten het kunstvakonderwijs.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds	Residency Arita/ Japan	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds bieden sinds 2016 gezamenlijk twee residency perioden aan in de Japanse keramiekregio Saga. De werkperiode in Japan biedt aan veelbelovende kunstenaars en ontwerpers de ruimte om onderzoek te doen op artistiek en technisch gebied en hun eigen werk te ontwikkelen. Een belangrijk uitgangspunt van deze residency is om speciale technieken te leren binnen de oudste keramische industrie van Japan en deze in het eigen werk toe te passen.
Filmfonds en Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	Immerse\Interact	Met de regeling Immerse\Interact worden projecten binnen het interdisciplinaire medialandschap gestimuleerd. Artistiek onderzoek en experiment op het vlak van digital storytelling en de inzet van interactieve of immersieve media staan hierbij centraal.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds, Fonds Cultuurparticipatie	Stimuleren Eigentijds gebruik ambachten	Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en Mondriaan Fonds hebben een open oproep ontwikkeld voor ontwerpers en beeldend kunstenaars om een samenwerking aan te gaan met één of meerdere ambachtlieden en zo eigentijds gebruik van ambachten te stimuleren. Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in op eigentijdse beoefening en het borgen van onder andere ambachtelijke kennis en vaardigheden via de regeling Immaterieel erfgoed.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Fonds Podiumkunsten	Upstream	Met Upstream ondersteunt het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie samen met het Fonds Podiumkunsten en Sena vernieuwende artistieke formats en samenwerkingen binnen de Nederlandse pop-/urban muziek. De fondsen en Sena willen met behulp van Upstream de muziekindustrie in Nederland verbreden en versterken, internationaal sterker voor de dag komen en crossovers naar andere disciplines stimuleren.
Fonds Podiumkunsten en Fonds voor Cultuurparticipatie	urban kunstenaars	Samenwerking bij de talentontwikkeling van jonge urban kunstenaars, die sinds 2018 verder is uitgebreid.

samenwerkende fondsen	samenwerking / regeling	beschrijving
Filmfonds en Letterenfonds	Netwerk-bijeenkomsten	Organisatie internationale netwerkbijeenkomsten voor filmproducenten en rechtenmanagers van literaire uitgeverijen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	regeling toneelschrijvers	Gezamenlijke werkbijdrage voor theatertekst met het doel de kwaliteit, diversiteit en ontwikkeling van het Nederlands theaterrepertoire te stimuleren.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Mondriaan Fonds en Fonds voor Cultuurparticipatie	digitaal erfgoed	Samenwerking met betrekking tot regelingen rondom digitaal erfgoed.
Fonds Podiumkunsten, Fonds voor Cultuurparticipatie en VSBfonds, in afstemming met Mondriaan Fonds	matchmakers steden	Een gezamenlijk netwerk van matchmakers in 16 steden, waaronder Groningen, Arnhem en Eindhoven. In de steden bewegen zich de cultuurmakers van morgen wiens werk en werkwijze onlosmakelijk verbonden zijn met de stedelijke dynamiek. Door de inzet van matchmakers die geworteld zijn in de steden en daar hun werkpraktijk en netwerk hebben, hopen de fondsen veel nieuwe initiatieven te bereiken. Het Mondriaan Fonds heeft in 2017 vier regiomakelaars aangesteld in Noord, Midden en Zuid-Nederland. Zij hebben een onderzoekende en stimulerende rol bij het bereiken van potentiële aanvragers, opdrachtgevers en adviseurs. Een andere taak is het signaleren van nieuwe initiatieven, doelgroepen en andere actuele ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst en cultureel erfgoed. Tussen matchmakers en regiomakelaars organiseren de drie fondsen regelmatig afstemming.
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Fonds Podiumkunsten, Filmfonds, Letterenfonds en Mondriaan Fonds	Residency Van Doesburghuis	Fondsen bieden sinds 2017 via open oproepen gezamenlijk een residency aan in het Van Doesburghuis in Meudon-Val-Fleury/Parijs waar makers hun artistieke praktijk verder kunnen ontwikkelen.
Letterenfonds en Fonds Podiumkunsten	#NieuweStukken	subsidieregeling sinds november 2018 voor beginnende schrijvers (ook dichters en woordkunstenaars) waarvan de verhalen nog te weinig horen zijn op de Nederlandse podia. Er wordt samengewerkt met vijf partners die ervaring hebben met het produceren van teksten voor het podium, en een netwerk hebben dat aanvullend is op het netwerk van de fondsen. Jaarlijks is er ruimte voor tien beginnende schrijvers.
Fonds Podiumkunsten t.b.v. alle sectoren	Slecht Weer Fonds	Revolverend fonds waaruit festivalorganisaties die een tekort hebben opgelopen als gevolg van onvoorziene omstandigheden een bijdrage kunnen krijgen. Het staat open voor festivals uit alle sectoren.
Alle zes cultuurfondsen	aanspreekpunt cross-sectorale vragen	Gezamenlijk aanspreekpunt voor (potentiële) aanvragers van projecten die meerdere cultuurgebieden combineren en projecten die een duidelijk maatschappelijke component hebben.

NL FILM
FONDS

